HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Tapa Vallavalitsus

9.04.2026 nr 9.5-2.2/25-26/20/16

Tapa Valla Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75[1], põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõigete 1, 2 ja 6 ning haridus- ja teadusministri 11.09.2025 käskkirja nr 215 „Volituse andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tapa Valla Kooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).

2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.

3. Haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutuste tähtajaks täitmata jätmisel võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.

4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Triin Hüva
õigusnõunik-peaekspert

Lisad:
1. Õiend
2. Tapa Valla Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Koopia: Tapa Valla Kool

Lisa 1
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
järelevalveosakonna õigusnõunik-peaeksperdi korraldusega
„Tapa Valla Kooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

TAPA VALLA KOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Tapa Valla Kool (edaspidi *kool*) on Tapa Vallavalitsuse (edaspidi *pidaja*) hallatav õppeasutus Tapa vallas Lääne-Viru maakonnas. Koolil on kolm tegutsemiskohta: Jäneda koolimaja aadressil Kooli, Jäneda küla (Jäneda õppekoht), Lehtse koolimaja aadressil Rägevere tee 19, Lehtse alevik (Lehtse õppekoht) ja Pargi 12, Tapa linn (Tapa õppekoht).

2. Haldusjärelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna õigusnõunik-peaeksperdi 30.12.2025 korralduse nr 9.5-2.2/25-26/20/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tapa Valla Koolis“ alusel.

3. Järelevalves oli vaatluse all, kuidas koolis tagatakse eesti keele ja eestikeelse õppe korraldus muu kodukeelega õpilastele, missuguseid metoodikaid ja õppematerjale kasutatakse eesti keele õpetamisel ning kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon vastab nõuetele.

4. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi järelevalveosakonna õigusnõunik-peaekspert Triin Hüva ja peaekspert Kaidi Maask. Eksperdina oli kaasatud Keeleameti keelepoliitika elluviimise ja arendamise osakonna peainspektor Roman Kallas.

5. Järelevalve algas 9. veebruaril 2026.

6. Järelevalves vesteldi direktoriga, õppejuhiga, tugispetsialistidega, sh hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerijaga (edaspidi *HEVKO*), õpetajatega, õpilastega, kooli pidaja ja hoolekogu esindajatega, lapsevanematega, tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga vaadeldavas valdkonnas, võrreldi kooli dokumentatsioonis kajastatud andmeid tegeliku olukorra ja Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

KOKKUVÕTE

Koolis õpib 455 õpilast, neist 395 Tapal, 24 Jänedal ja 36 Lehtses. Kolme erineva õppekohaga munitsipaalkooli ühinemisprotsess on toimunud alles hiljuti (alates 2024/2025. õppeaastast) ning ühise koolikultuuri kujunemine on algusjärgus.

Kooli juhtimise ja töökorralduse alusdokumentide ning õppenõukogu ja hoolekogu tegevus ei vasta õigusaktide nõuetele. Põhimääruse menetluses ei olnud tõendatud hoolekogu arvamuse küsimine ning põhimääruses esineb vastuolu tegeliku õppekorraldusega, kuna selles ei kajastu täielikult ja üheselt korrektselt koolis rakendatav õppekeel ja õppevorm.

Hoolekogu koosolekud on toimunud regulaarselt. Hoolekogu koosseis ei ole õiguspärane, selle moodustamise ja juhtimisega seotud dokumendid on puudulikud ning protokollidest ei ole võimalik tuvastada seadusest tulenevate ülesannete täitmist, mh ei ole kõik dokumendid nõuetekohaselt vormistatud ega ole kinnitatud 2025/2026. õppeaasta koosseisu.

Õppenõukogu tegevuses esineb samuti puudusi: koosolekute ajad ei ole veebilehel avalikustatud ning protokollid ei ole sisult ja vormilt nõuetekohased. Samuti ei ole tõendatud kõigi õppenõukogule pandud ülesannete täitmine.

Koolil puudub terviklik ja korrektselt kehtestatud õppekava. Õppekava kehtestamise dokumentatsioon ei tõenda kõigi kohustuslike organite nõuetekohast kaasamist ning ainevaldkonnakavade kinnitamist direktori poolt. Õppekava üldosa ja ainevaldkondade kavad ei ole kooskõlas kehtivate õigusaktidega: mitmed nõutud regulatsioonid puuduvad või on sätestatud eraldiseisvates dokumentides ning osa ainekavasid on esitamata või vormistatud puudulikult. Õppekava ei ole avalikustatud veebilehel täies mahus.

Kooli õppekorraldus on üldjoontes toimiv ning õppetöö toetab õpilaste arengut, arvestades kooli eripära tegutseda kolmes õppekohas ja mitmekeelses õpikeskkonnas. Õpilastele on tagatud erinevad tugimeetmed, huvitegevuse võimalused ning toimub koostöö lapsevanematega. Samas esines puudusi päevakava ja selle kehtestamise dokumentatsioonis, sealhulgas aegunud õiguslik alus, ebaselgus õuevahetundide korralduses ning kõigi õppekavaväliste tegevuste kajastamises päevakavas. Esineb vastuolu väärtusõpetuse ja keelening kultuuriõppe tundide korraldamises võrreldes tunnijaotusplaanis sätestatuga.

Klassipäevikuid ja õpilasraamatuid täidetakse nõuetekohaselt. Hindamise korraldus on koolis olemas ja praktikas rakendatud. Arenguvestluste kord on kehtestatud, kuid kõigi õpilastega ei ole arenguvestlust läbi viidud. Eesti keel teise keelena õppe võimaluste rakendamine ei ole kõigis õppekohtades olnud ühtlane ning sisedokumentatsioon vajab ühtlustamist.

Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Seisuga 09.02.2026 õppis koolis 455 õpilast, õppe- ja kasvatusala töötajaid oli 80, kellest 70 õpetavad kooliosas. Järelevalve kestel täpsustati EHISe andmeid seoses töötaja lahkumisega, kooliosas oli seega 69 pedagoogi, nende hulgas direktor, õppejuht, ringijuht, logopeed, kaks eripedagoogi, kaks koolipsühholoogi ja kaks sotsiaalpedagoogi. Järelevalve kestel korrigeeriti EHISe andmed vastavaks. Koolis töötavad mh abiõpetajad.

Kvalifikatsiooninõuetele vastab 40 (60,9%) pedagoogi. 27st kvalifikatsiooninõuetele mittevastavast pedagoogist õpib kõrgkoolis 12 õpetajat ja 1 tugispetsialist. Logopeedi, ühe eripedagoogi ja ühe koolipsühholoogi kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. Õpetajaid on koolis 59, nendest kvalifikatsiooninõuetele vastavaid on 35 (59,3%). 24st kvalifikatsiooninõuetele mittevastavast õpetajast õpib kõrgkoolis 12 (50%). Seitse õpetajat peaksid taotlema õpetajakutset, et vastaksid kvalifikatsiooninõuetele.

Üheksa õpetajat on keskharidusega, nendest neli on omandamas kõrgharidust. On pedagooge, kes töötavad läbi aastate tähtajaliste töölepingutega. Direktoril on erandkorras võimalik sõlmida tähtajalisi töölepinguid õpetajatega, kes ei vasta kvalifikatsiooninõuetele, kuid seadusandja ei ole ette näinud olukorda, kus mittekvalifitseeritud isikud töötavad õpetajatena aastaid järjest. Selline praktika ei või saada tavapäraseks. See ei ole kooskõlas seadusandja eesmärgiga ning kahjustab usaldust kooli võimekuse suhtes pakkuda kvaliteetset haridust.

Kool pedagoogi puhul on kool hinnanud EHISes isiku kvalifikatsiooni vääralt nõuetekohaseks, mistõttu on kahe õpetajaga sõlmitud ekslikult tähtajatu tööleping.

Kahe kooliastme peale annavad õpetajad kokku 1030 tundi: 472 tundi I kooliastmes ja 558 tundi II kooliastmes. Kõikidest tundidest 634 (61,6%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt: 322 (68,2%) I kooliastmes ja 312 (55,9%) II kooliastmes.

Koolis on 14 eesti keele õpetajat, kes õpetavad eesti keele ainekaval ja eesti keel teise keelena ainekaval. Nendest 11 (78,6%) vastab kvalifikatsiooninõuetele. Kokku antakse kooli kahes kooliastmes kokku 115 eesti keele tundi, millest 90 (78,3%) viiakse läbi kvalifitseeritud pedagoogide poolt. I kooliastmes on viiakse eesti keele tunde läbi 30, mis kõik (100%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt. II kooliastmes viiakse eesti keele tunde läbi 85, nendest 60 (70,6%) tundi viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt.

Matemaatikat antakse kooli kahes kooliastmes kokku 109 tundi, millest 55 (50,5%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt. I kooliastmes viiakse 100% matemaatikatundest läbi kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate poolt, II kooliastmes on see määr 41%.

Eesti keelt teise keelena ainekaval õpetatakse kogu koolis 101 ainetundi, millest 56 (55,4%) tundi viivad läbi kvalifikatsiooninõuetele vastavad õpetajad. I kooliastmes viiakse eesti keel teise keelena ainekaval läbi 69 tundi, nendest 31 (44,9%) tundi viivad läbi kvalifitseeritud õpetajad. II kooliastmes viiakse eesti keel teise keelena ainekaval läbi 32 tundi, nendest 27 (84,4%) tundi viivad läbi kvalifitseeritud õpetajad.

Kool on kehtestanud eestikeelsele õppele üleminekut arengukavas ja õppekavas ning rakendab õppetöös eestikeelse õpetuse, lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) ja tugimeetmete põhimõtteid. Koolis on olemas arengukava, sisehindamise kord ja üldtööplaan ning õpetajad toetavad muu kodukeelega õpilasi igapäevases õppetöös. Tunnivaatlused kinnitasid, et õppetöö on sisukas ning tundides kasutatakse õppekeelena valdavalt eesti keelt. Samas ei ole koolis eestikeelsele õppele ülemineku juhtimine ja tulemuslikkuse hindamine süsteemne. Puuduvad ühtsed mõõdikud ja teaduspõhine lähenemine õpilaste eesti keele taseme hindamiseks, samuti ei ole selgelt määratletud eesti keele ja eesti keel teise keelena ainekava valiku alused. Tasemetööde tulemused näitavad, et paljude õpilaste eesti keele oskus on madal ning eestikeelse õppe rakendamine eeldab ulatuslikumaid tugimeetmeid.

Dokumentides kirjeldatud keeletoe ja tasemerühmade rakendamine ei leidnud järelevalves täielikku kinnitust, kõigile abivajajatele ei ole võimalik pakkuda piisavat tuge ning koolil

puudub eraldi eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava. Sisehindamise vahekokkuvõtet ei olnud koostatud, kuigi arendustegevusi on kavandatud õppenõukogu arutelude põhjal.

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja direktorile ärakuulamiseks 23.03.2026. Kooli pidaja vastas 30.03.2026.

OLUKORRA KIRJELDUS

Kool on Tapa Vallavalitsuse hallatav munitsipaalkool, mis tegutseb kolmes õppekohas – Tapal, Jänedal ja Lehtses – ning korraldab õpet põhikooli I–II kooliastmes. Kool on kujunenud mitme haridusasutuse liitmise tulemusel 2024. aastal ning ühise koolikultuuri kujunemine on alles arengujärgus. Kool tegutseb mitmekeelses ja -kultuurilises keskkonnas, kus õpivad nii eesti kui muu kodukeelega õpilased. Õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel peetakse oluliseks õpilase individuaalse arengu toetamist, õpioskuste kujundamist ning õpihuvi hoidmist. Õppetöös kasutatakse diferentseerimist, õpiabitunde ja täiendavat eesti keele õpet ning õpetajad rakendavad keelekümblus- ja LAK-õppe põhimõtteid. Koolis pööratakse tähelepanu õpilaste õpihuvi, loovuse ja koostööoskuste arendamisele ning õpitu seostamisele igapäevaeluga.

Koolipere hinnangul on kooli suurimateks väärtusteks toetav õhkkond, toimiv tugisüsteem ning kogukondlik koolikultuur. Õpetajad ja tugispetsialistid on toonud esile head koostööd õpetajate, tugispetsialistide ja lapsevanemate vahel ning võimalust toetada õpilasi individuaalselt. Õpilased kirjeldasid kooli kui sõbralikku keskkonda, kus õpetajad aitavad õppimisel ning kus toimub mitmekesine koolielu erinevate ürituste, projektipäevade ja huviringide kaudu. Lapsevanemad hindavad kooli kogukondlikkust ning võimalust teha kooliga koostööd laste arengu toetamisel.

Kooli arenguga seotud parendusvajadused on seotud eelkõige õppematerjalide ja tugiteenuste kättesaadavusega ning muukeelsete õpilaste õpetamise toetamisega. Õppetöös on vaja täiendavaid õppematerjale, mis arvestaksid paremini erineva keeleoskusega õpilaste vajadusi, ning jätkuvalt on oluline õpetajate professionaalse arengu toetamine, sealhulgas koolitused muukeelsete õppijate õpetamise ja LAK-õppe metoodika valdkonnas. Samuti on väljakutseks tugispetsialistide leidmine ja teenuste tagamine kõigile abivajajatele.

Kooli veebilehel on avalikustatud osa kooli töökorraldust reguleerivatest dokumentidest ning õpilastele kohalduv päevakava, sealhulgas tunniplaanid ja tegevuste ajad. Samas ei ole kõik dokumendid veebilehel avalikustatud täies mahus, näiteks ei olnud järelevalve ajal kättesaadavad kõik õppekava ainevaldkonnakavad.

Kooli eripäraks on tegutsemine kolmes eriilmelises õppekohas ning mitmekeelses õpikeskkonnas. Tapal õpivad koos nii eesti kui muu kodukeelega õpilased, Jäneda õppekohas kasutatakse õppetöös aktiivselt looduslikku keskkonda ning Lehtses on olulisel kohal kohalikud traditsioonid. Selline korraldus loob võimalusi paindlikuks õppekorralduseks ja mitmekesiste õpikogemuste pakkumiseks, kuid eeldab ühtsete töökorralduslike põhimõtete kujundamist kogu koolis.

I. ÕPPEKAVA VASTAVUS NÕUETELE

1.1. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse[1] (edaspidi *PGS*) kohaselt on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokumendiks õppekava, milles eelkõige tuuakse välja kooli eripärast

[1] PGS, § 17 lg 1.

tulenevad valikud riiklike õppekavade raames. Kooli õppekava kehtestab direktor[2], esitades selle muudatused enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule[3], õpilasesindusele[4] ja õppenõukogule.[5] Põhikooli riikliku õppekava[6] (edaspidi *PRÕK*) ja põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava[7] (edaspidi *PLRÕK*) alusel koosneb kooli õppekava üldosast ja ainevaldkondade kavadest. Õppekava koostamise protsess on ühistöö, st koolil lasub kohustus kaasata õppekava koostamisse õpilasi, lapsevanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid. Õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.[8]

Haldusakt on õiguspärane, kui ta on antud pädeva haldusorgani poolt andmise hetkel kehtiva õiguse alusel ja sellega kooskõlas, proportsionaalne, kaalutlusvigadeta ning vastab vorminõuetele.[9] Haldusmenetluse seadus[10] (edaspidi *HMS*) sätestab, et haldusakti põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Järelevalves esitati kooli õppekavana dokument, mille üldosa esilehel on märgitud kinnitamise kuupäevaks 25.04.2024 ning õppeasutuses kinnitamise dokumendiks TVK 1-1/25/5. Õppekaval märgitud kuupäev on eksitav, kuivõrd dokumentatsioonile lisatud käskkiri[11], mis kinnitab õppekava üldosa kehtestamist direktori poolt, on märgitud ajatempliga 25.04.2025. Antud käskkirjast ei selgu õppenõukogu ja hoolekogu arvamust. Hoolekogus on õppekava arutatud[12], kuid ei selgu, millist dokumenti arutati ning ei ole tehtud ka otsust. Õppenõukogu on koosolekul[13] arutanud õppekava üldosa ja kolme lisa – lisa 1, üleminek eestikeelsele õppele, lisa 2, liikluskasvatuse põhimõtted Tapa Valla Koolis ning lisa 3, läbivate teemade õppe- ja lõimumise rakendamise võimalused Tapa Valla Koolis. Käskkirja õiguslikest alustest on puudu viited kohustuslike organite antud arvamustele. Sellele vaatamata on tegemist kehtiva dokumendiga. Antud käskkirjast ja muudest järelevalves esitatud dokumentidest ei tuvastatud ainevaldkonnakavade kinnitamist direktori poolt. Vestlusel kinnitas direktor, et koolil ei ole kehtivat terviklikku õppekava, mis oleks korrektselt kinnitatud. Selgitati, et pidaja on dokumentide väljatöötamisse kaasatud formaalselt hoolekogu kaudu.[14]

Hoolekogu arvamuse avaldamist tõendava dokumendina esitati allkirjastamata dokument pealkirjaga „Tapa Valla Kooli hoolekogu protokoll“. Dokumendi kohaselt oli 28.01.2025 toimunud koosoleku kvoorum koos ja päevakava punktiks 3 on märgitud „õppekava“. Dokumendi sisu viitab, et liikmetel oli varasemalt võimalus õppekava eelnõuga tutvuda. Otsustati (hääletustulemused on märkimata), et hoolekogu esimees loob Google Drive keskkonnas ühisesse kasutusse õppekava eelnõu faili, milles liikmed saavad kuue päeva jooksul ettepanekuid esitada ja küsimusi küsida. Sellisel kujul ei saa jaatada hoolekogu kohustuse piisavat täitmist, kuivõrd esitatud tõenditest ei nähtu hoolekogu tehtud otsus ja/või antud arvamus.

Järelevalve ajal ei olnud koolis moodustatud õpilasesindust ning ei olnud võimalik tuvastada,

[2] PGS, § 17 lg 2 ls 1, § 71 lg 2 p 2.
[3] PGS, § 17 lg 2 ls 2, § 73 lg 1^1 p 3.
[4] PGS, § 17 lg 2 ls 2.
[5] PGS, § 17 lg 2 l 2, haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[6] Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg 5.
[7] Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määrus nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava“, § 5 lg 1 kooskõlas Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“, § 24 lg-ga 5.
[8] PRÕK, § 24 lg-d 2-3.
[9] HMS, § 54.
[10] HMS, § 56 lg 2.
[11] Direktori 25.04.2025 käskkiri nr TVK 1-1/25/5 „Tapa Valla Kooli õppekava kehtestamine“.
[12] Hoolekogu 28.01.2025 protokoll.
[13] Kooli õppenõukogu 12.03.2025 protokoll nr TVK 1-6/25/2.
[14] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.

et õpilaskond oleks olnud kaasatud õppekava koostamise protsessi. Juhtkonna selgituste kohaselt on õpilaskonda kaasatud kooli arengusuundade aruteludesse peamiselt klassijuhatajate vahendusel ning direktor on tutvustanud arengusuundi tundides.[15] Koolis tegutseb 17-liikmeline õpilasaktiiv, kuhu on valitud esindajad igast klassist, ning õpilased on teadlikud õpilasesinduse olemusest.[16] Juhtkonna selgituste kohaselt on käimas õpilasaktiivist õpilasesinduse funktsiooni kandva organi väljakujundamine.[17] Ärakuulamisel selgitas pidaja, et õpilaskonda on juba kaasatud arendustegevustesse, nt liikluskasvatuse töörühma, kus õpilased on saanud osaleda aruteludes ja esitada ettepanekuid.

Koolis esitatud tõendite[18] kohaselt on õppekava üldosa koos kolme lisaga[19] edastatud õppenõukogu liikmetele 26.02.2025. Stuudiumi ja Google Drive´i keskkonnas oli liikmetel võimalik õppekava üldosa eelnõuga tutvuda ning arvamust anda kuni 06.03.2025. Sel ajal andis sisendit 85% õppenõukogu liikmetest. Õppenõukogu koosolekud toimuvad igas trimestris ning vajadusel kasutatakse ka veebiühendust, kuna töötajad asuvad kolmes õppekohas ja alati ei ole võimalik kõigil ühes hoones koos viibida. Koosolekud toimuvad kolme maja töötajatega ning kasutatakse ka veebivõimalusi, mistõttu ei toimu need alati füüsiliselt samas ruumis. Õpetajate hinnangul on juhtkond koosolekutel alati kohal ning nad tunnevad, et nende tööd väärtustatakse.[20]

1.2. Koolis korraldatakse õppe- ja kasvatustegevust lasteaias ja põhikooli I–II kooliastmes. Kuivõrd järelevalve puudutab üksnes kooliosa, hinnati järelevalves õppekava vastavust PGSile, PLRÕKile ja PRÕKile.
Õppekava üldosa ei ole kehtivate õigusaktidega kooskõlas. Vastuolud ja puudused õigusaktides sätestatuga on järgnevad.

1.2.1. Õppekavas üldosas ei ole reguleeritud õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise aluseid, näiteks õpingute ja õpitulemuste ülekandmise ja hindamise põhimõtteid[21], tingimusi ja korda[22].

1.2.2. PRÕK[23] sätestab, et kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena" ainekava alusel. Kooli õppekava 3. peatüki punktis 1 alapunktis 15 on kirjeldatud ajaline piirang 6 õppeaastat, mis enam ei kehti.

1.2.3. PGS[24] sätestab, et keele- ja kultuuriõppe läbiviimiseks on koolil õigus vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra. Kooli õppekavas[25] on kirjas, et keele- ja kultuuriõpe toimub põhiainete arvelt. Vaba tunnimahtu on esimeses kooliastmes kaheksa ja teises kooliastmes kümme tundi, selgusetuks jääb, miks

[15] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[16] Vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad.
[17] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[18] Kooli õppenõukogu 12.03.2025 protokoll nr TVK 1-6/25/2 „ÕPPENÕUKOGU PROTOKOLL SIDE- VÕI INFOTEHNOLOOGILISTE VAHENDITE KAUDU", Stuudiumi väljavõte 26.02.2025–06.03.2025 „Elektrooniline ÕPPENÕUKOGU TVK 1-6/25/2" (sõnum saadetud õpetajatele ja juhtkonnale).
[19] „Tapa Valla Kooli õppekava tunnijaotus üleminekul täielikule eestikeelsele õppele enne 2024/2025. õppeaastat keelekümblusega alustanud klassides", „liikluskasvatuse põhimõtted Tapa Valla Koolis", „läbivate teemade õppe- ja lõimumise rakendamise võimalused Tapa Valla Koolis".
[20] Vestlusprotokoll nr 2: õppenõukogu esindajad.
[21] PRÕK, § 22 lg 3^1.
[22] PGS, § 17 lg 5 kooskõlas PRÕK, § 15 lg-ga 11.
[23] PRÕK, § 17 lg 1.
[24] PGS, § 21 lg 2.
[25] Õppekava, …

toimub keele- ja kultuuriõpe kohustuslike tundide arvelt. Kool on teadlik õppekoormuse suurendamise võimalusest ühe tunni võrra. Kooli selgituse[26] kohaselt lähtuti keele- ja kultuuriõppe korraldamisel soovituslikust tunnijaotusest ning eesmärgist hoida õpilaste nädalakoormus lubatud piirides.

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et tegemist ei ole riikliku õppekava kohustuslike ainetundide kasutamisega, vaid kooli täiendava tunniressursi kasutamisega ning 4. klassis on rakendatud võimalust suurendada õpilase nädalakoormust ühe tunni võrra. Sellegi poolest ei ole põhjendatud keele- ja kultuuriõppe korraldamine ainetundide arvelt olukorras, kus seadus võimaldab kasutada täiendavat lisatundi. Selline korraldus toob kaasa olukorra, kus valikainega liituvad õpilased jäävad ilma vastava aine õppetundidest ning seab nad võrreldes teiste õpilastega ebavõrdsesse ja potentsiaalselt ebamõistlikku olukorda.

1.2.4. Kehtivate õigusaktide kohaselt võib kool õpilaste hindamisel kasutada kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent.[27] Sellist hindamisviisi tohib rakendada ainult I ja II kooliastmes, sel juhul tuleb niisuguse hindamissüsteemi kasutamine reguleerida õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel või hiljemalt II kooliastme lõpul tuleb jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmisse klassi üleviimisele, teisendada viiepallisüsteemi. PRÕK[28] sätestab, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas on riiklikest õppekavadest kopeeritud säte, kuid korda kirjeldatud ei ole. Järelevalves esitas kool õppekavast eraldiseisva hindamise korraldust reguleeriva dokumendi[29] koos direktori allkirjastatud kinnitusdokumendiga[30]. Nende kohaselt ei piirduta koolis hindamisel vaid viiepallisüsteemiga. Kuidas kirjeldavad sõnalised hinnangud, millel puudub numbriline ekvivalent, viiepallisüsteemi teisendatakse ning kuidas kirjeldav sõnaline hindamine on reguleeritud, ei ole õppekavas sätestatud. Kooli selgituse kohaselt on hindamise aluspõhimõtted kirjeldatud õppekava üldosas ning täpsem kord on vormistatud eraldiseisva hindamise korralduse dokumendina, mis koostati selleks, et tagada ühtne arusaam ja lihtsam kättesaadavus nii õpilastele, lapsevanematele kui ka õpetajatele, arvestades, et varasemalt olid hindamise põhimõtted erinevates õppekohtades erinevad. Kooli esindaja selgitas, et hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord ning järelevastamise kord on sätestatud hindamise korralduse dokumendis, mitte õppekava üldosas.[31]

1.2.5. PRÕK[32] sätestab, et järelevastamiste ja järeltööde kord määratakse kooli õppekavas. Kooli õppekava üldosas järelevastamiste ja järeltööde korda kirjeldatud ei ole. Kool on järelevastamise ja järeltööde sooritamise korra sätestanud hindamise korralduses[33] eraldi dokumendina. Järelevastamise ajad on kehtestatud päevakava lisana[34]. Kooli selgituse kohaselt on järelevastamiste ja järeltööde kord sätestatud eraldiseisvas hindamise korralduse dokumendis, mitte õppekava üldosas. Sama dokumendi kohaselt on puuduliku hinde korral õpilasel võimalik hinnet parandada kümne päeva jooksul ning teavitamine toimub Stuudiumi kaudu, samas möönis juhtkond, et alati ei ole kümne päeva tähtaega võimalik järgida.[35]

[26] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[27] PRÕK, § 21 lg 5, PGS, § 29 lg-d 3 ja 4.
[28] PRÕK, § 19 lg 4.
[29] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine.
[30] Direktori 31.10.2024 käskkiri nr TVK 1-1/24/6 „Hindamise korralduse kinnitamine“.
[31] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[32] PRÕK, § 21 lg 7.
[33] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, pt 6.
[34] Lisa 5: Tapa Valla Kooli õppeainete konsultatsioonid.
[35] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.

1.2.6. PRÕK[36] sätestab, et kooli õppekava üldosas esitatakse õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus. Kooli õppekavas on viide kinnitatud dokumendile, kuid õppekavas hindamise korraldust kirjeldatud ei ole. Kooli selgituse kohaselt on hindamise aluspõhimõtted sõnastatud õppekava üldosas, kuid detailne õpilaste arengu ja õppimise toetamise ning hindamise korraldus on kehtestatud eraldiseisva hindamise korralduse dokumendina, mille eesmärk oli tagada ühtne arusaam ja parem kättesaadavus kõigile osapooltele, arvestades varasemalt erinevates õppekohtades kehtinud erinevaid põhimõtteid.[37] Juhtkonna sõnul toimub õpilaste arengu toetamine õpetaja pideva tagasiside, diferentseerimise, täiendava eesti keele toe ja õpiabi kaudu ning vajadusel arutatakse õpilase vajadusi õppenõukogus või tugimeeskonnas.[38]

1.2.7. PRÕK[39] sätestab, et kool annab õpilasele ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemale tagasisidet õpilase käitumise (sealhulgas hoolsuse) kohta vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel kooli õppekavas kehtestatud korras. Kooli õppekavas on kirjeldatud arenguvestlused, kuid käitumise ja hoolsuse tagasisidestamist kirjeldatud ei ole. Kooli selgituse kohaselt on õpilase käitumise ja hoolsuse tagasisidestamine sätestatud hindamisjuhendis ning mitte õppekava üldosas.[40]

1.3. Õppekava ainevaldkondade kavad ei ole kehtivate õigusaktidega kooskõlas. Vastuolud on järgnevad.

1.3.1. Ainevaldkonna keel ja kirjandus keele ja kirjanduse valdkonnakava[41] ei ole esitatud ühtse tervikuna.

1.3.2. Ainevaldkonna võõrkeeled A- ja B-võõrkeelte ainekavad[42] ei ole esitatud ühtse tervikuna. Saksa keele (B-võõrkeel) 6. klassi õpitulemused on esitamata.

1.3.3. Ainevaldkonna matemaatika matemaatika valdkonnakava[43] ei ole esitatud ühtse tervikuna

1.3.4. Ainevaldkonna loodusained loodusainete valdkonnakava[44] ei ole esitatud ühtse tervikuna. Üldosas puudub loodusvaldkonna kui terviku kirjeldus ning lisada tuleb valdkonnapädevus, ainevaldkonna kirjeldus, lõimingu võimalused ja üldpädevuste arengu toetamise põhimõtted, läbivate teemade käsitlemine koolis, õppe korraldamise põhimõtted, hindamise põhimõtted ning õppekeskkonna kirjeldus. Nimetatud teemade lisamisel ei ole vajalik nende kordamine üksikainete ainekavades.

1.3.5. Ainevaldkonna sotsiaalained valdkonnakava[45] ei ole esitatud ühtse tervikuna ning üldosa, inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava ei vasta nõuetele

1.3.6. Ainevaldkonna kunstiained valdkonnakava[46] ei ole esitatud ühtse tervikuna.

---

[36] PRÕK, § 24 lg 6 p 5.
[37] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[38] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[39] PRÕK, § 19 lg 3.
[40] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[41] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 1.
[42] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 8.
[43] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 5.
[44] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 4.
[45] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 6.
[46] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 3.

1.3.7. Ainevaldkonna tehnoloogia valdkonnakava[47] ei ole esitatud ühtse tervikuna.

1.3.8. Ainevaldkonna kehaline kasvatus valdkonnakava[48] ei ole esitatud ühtse tervikuna ning õpitulemused ei ole klassiti kirjeldatud.

1.3.9. Lihtsustatud õppe[49] kunstiõpetuse, loodusõpetuse ja tööõpetuse ainevaldkondade kavades puuduvad olulised õpitulemused ja on osaliselt kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu versiooni alusel.

1.4. Kool ei olnud esitanud kõiki lihtsustatud õppekava ainekavu. Järelevalves ei esitatud A-võõrkeele, kehalise kasvatuse, eesti keel teise keelena ja valikaine ainekavasid. Muusika ainekava esitati kunstiainete kava koosseisus.[50]

1.5. Õppekava tuleb avalikustada täies mahus kooli veebilehel ning koolis luuakse võimalus sellega paberil[51] tutvuda. Õppekava üldosa koos kolme lisaga[52] on veebilehel avalikustatud, kuid puuduvad ainevaldkonna- ja valikainete kavad. Järelevalve ajal oli õppekavaga võimalik tutvuda kohapeal raamatukogus, kus on olemas kooli dokumendid paberkandjal.

1.6. **Ettekirjutused pidajale**

1.6.1. Kehtestada kooli õppekava vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 17 lõike 2, § 73 lõike 1^1 punkti 3 ning haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 2 punktis 1 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

1.6.2. Tagada kooli õppekava üldosa ja ainevaldkonnakavade kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 16.12.2010. a määruses nr 182 „Põhikooli lihtsustatud riiklik õppekava" kehtestatuga, lähtudes käesoleva õiendi punktides 1.2, 1.3 ja nende alapunktides ning punktis 1.4 esitatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

1.6.3. Tagada kooli õppekava avalikustamine kooli veebilehel, sealhulgas ainevaldkonna- ja valikainete kavade avaldamine, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 69 lõikest 1 ning käesoleva õiendi punktis 1.5 esitatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

II. ÕPPEKORRALDUSE VASTAVUS NÕUETELE

2.1. Seaduse[53] kohaselt määratakse õppe ja kasvatuse korralduse aeg ja viisid kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud ja käesolevas määruses kehtestatud nõuetest.

Kool tegutseb kolmes õppekohas – Tapal, Lehtses ja Jänedal. Õppetöö toimub I–II kooliastmes ja lasteaiaosas. Õppekavas[54] on välja toodud kooli õppetöö üldpõhimõtted, mille kohaselt luuakse õppe- ja kasvatustöös tingimused iga õpilase arengu toetamiseks

[47] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 7.
[48] PRÕK, § 24 lg 5, PRÕK, lisa 2.
[49] PLRÕK, lisa 1.
[50] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[51] PGS, § 69 lg 1.
[52] „Tapa Valla Kooli õppekava tunnijaotus üleminekul täielikule eestikeelsele õppele enne 2024/2025. õppeaastat keelekümblusega alustanud klassides“, „liikluskasvatuse põhimõtted Tapa Valla Koolis“, „läbivate teemade õppe- ja lõimumise rakendamise võimalused Tapa Valla Koolis“.
[53] PRÕK, § 15 lg-d 1 ja 5; PGS, § 15 lg 5.
[54] Kooli õppekava üldosa, II pt.

ning õpilane ja lapsevanem kaasatakse õpiteed puudutavate küsimuste arutamisse ja otsustamisse. Õppetöös keskendutakse õpioskuste ja -harjumuste kujundamisele, õpihuvi toetamisele ning õpitu seostamisele eluga, arvestades õpilaste individuaalseid eripärasid. Oluliseks peetakse koostööd, probleemide lahendamist ja õpilaste erivõimete ning huvide arendamist, kaasates lapsevanemaid õpilase õpiteed puudutavatesse aruteludesse. Õpilaste hinnangul on koolis huvitavaid üritusi ja tegevusi ning mitmed õppeained on nende jaoks meeldivad, mis viitab õpihuvi olemasolule.[55] Õppekavas on esitatud tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti nii eesti keele kui eesti keel teise keelena ainekava alusel õppivatele õpilastele.[56] Kooli eripäraks on tegutsemine kolmes õppekohas, kus õpivad nii eesti kui muu kodukeelega õpilased ning kool on kujunenud mitmekeelseks ja -kultuuriliseks õpikeskkonnaks.[57] Tapal on muukeelsed õpilased liidetud eestikeelsete klassidega, Jänedal kasutatakse aktiivselt looduslikku keskkonda õppetöös ning Lehtses on rõhutatud traditsioonide hoidmist.[58] Õppetöös kasutatakse diferentseerimist, tugitunde ja eesti keele tuge vastavalt õpilaste vajadustele ning õpetajad rakendavad keelekümbluse ja LAK-õppe põhimõtteid.[59]

2.2. Riiklikus õppekavas[60] on välja toodud ainevaldkondade nädalatundide arvud kooliastmete kaupa ning sätestatud[61], et kooli õppekavas tuleb määrata, kuidas kasutatakse valikainete tunde ehk põhikooli I kooliastmes 8, II kooliastmes 10 ja III kooliastmes 4 valikaine nädalatundi. Seaduses[62] on määratud õpilaste suurim lubatud nädala õppekoormus. Kooli tunnijaotusplaani kohaselt on nädala õppekoormus kooskõlas õigusaktides kehtestatud piirmääradega[63]. Direktor kinnitas, et kõik tunnid, mis on tunnijaotusplaanis, on õpilastele kohustuslikud, sealhulgas väärtusõpetus, mis on kooli kohustuslik valikaine. Samas on 6. klassis olnud see õppeaasta jooksul vabatahtlik tund, kuigi õpilasi ei ole sellest eraldi teavitatud.[64] Õpilased kirjeldavad väärtusõpetust kui tundi, kus käsitletakse Kiusamisvaba kooli (edaspidi *KiVa*) teemasid ja räägitakse käitumisest – nende sõnul on see kohustuslik tund ning seda seostatakse klassijuhatajatunniga.[65]

Keele- ja kultuuriõppe valikaine grupp avatakse klassidele, kus toimub eesti keel teise keelena õpe, juhul, kui selleks on soovi avaldanud vähemalt kümme lapsevanemat. Grupi võib moodustada ka klasside üleselt. Keele- ja kultuuriõppe valikaine läbiviimiseks kasutatakse kooli vaba tunniressurssi. 1.–2. klassis toimub valikaine ühe tunni ulatuses valikainete arvelt ning lisaks eraldatakse üks täiendav tund kooli vabast tunniressursist, kusjuures 1. klassis arvestatakse tund eesti keele ning 2. klassis matemaatika arvelt. 3. klassis toimub valikaine väärtuskasvatuse ja arvutiõpetuse arvelt, 4. klassis matemaatika ja kunsti arvelt, 5. klassis väärtuskasvatuse ja ajaloo arvelt ning 6. klassis eesti keele ja arvutiõpetuse arvelt.[66] Õpilaste kirjelduse kohaselt keele- ja kultuuritunnis loetakse ja kirjutatakse vene keeles.[67] Kooli selgituse kohaselt korraldatakse keele- ja kultuuriõpet selliselt, et õpilaste nädalakoormus ei ületaks lubatud normi ning vajadusel kasutatakse vaba tunniressurssi või asendatakse samal ajal toimuv mõni muu tund.[68]

[55] Vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad, vestlusprotokoll nr 7: 5D ja 4K klasside esindajad.
[56] Kooli õppekava üldosa, III pt, p 2 ja 3.
[57] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[58] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.
[59] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[60] PRÕK, § 15 lg 3.
[61] PRÕK, § 15 lg 4.
[62] PGS, § 25 lg 2: 1.-6. klass vastavalt: 20, 23, 25, 25, 28, 30.
[63] PGS, § 25 lg 2 p 4 kooskõlas § 21 lg-ga 2.
[64] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[65] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad.
[66] Kooli õppekava, III pt, p 4, alap 7.
[67] Vestlusprotokoll nr 7: 5D ja 4K klasside esindajad.
[68] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.

2.3. PGSi[69] kohaselt kehtestab kooli päevakava direktor. Päevakava peab kajastama õppetegevuste (õppetundide ja vahetundide) ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste – näiteks pikapäevarühma ja ringide – järjestust ja ajalist kestust[70] ning arvestama Vabariigi Valitsuse määrusega[71] kehtestatud nõudeid. Seaduse[72] järgi on õppetunni arvestuslik pikkus 45 minutit, kuni kaks õppetundi (90 minutit) võivad toimuda järjest ning iga õppetund peab vahelduma vähemalt kümneminutilise vahetunniga. Määruse kohaselt tuleb kooli päevakava koostada arvestusega, et õpilase õppekoormus jaguneb koolinädala jooksul ühtlaselt[73], sh peab päevakavas olema vähemalt 20-minutiline õuevahetund[74] ja 20-minutiline söögivahetund[75]. Õpilasele tehakse temale kohalduv osa kooli päevakavast teatavaks, samuti statsionaarses õppes õppiva õpilase seaduslikule esindajale, järgides kooli kodukorras kehtestatud teatamise korda.[76]

Direktor esitas järelevalves kooli päevakava 2025/2026. õppeaastaks[77] koos lisade[78], I poolaasta tunniplaaniga ja kehtestamise dokumendiga[79]. Käskkirjas viidatakse õigusliku alusena sotsiaalministri määrusele, mis ei ole enam kehtiv. Päevakava[80] kohaselt koostatakse tunniplaan koolimajade põhiselt üldjuhul terveks õppeaastaks, sellegipoolest on käskkirja kohaselt kinnitatud vaid I poolaasta tunniplaan. Kooli selgituse kohaselt muutub tunniplaan õppeaasta jooksul kaks korda, st I ja II poolaastal, kuna osa õpetajaid töötab paralleelselt teistes õppeasutustes ning õpetajad liiguvad erinevate õppekohtade vahel.[81] Ainetundide pikkus on kõikides õppekohtades 45 minutit, vahetundide pikkus 10 minutit. Tapa koolimajas on ette nähtud kaks järjestikust söögivahetundi ning Lehtse ja Jäneda koolimajades üks söögivahetund. Päevakavas ei ole selgelt eristatav, millised vahetunnid on mõeldud õues liikumiseks ning kas kõigile õpilastele on tagatud määrusega nõutud vähemalt 20-minutiline järjestikune õues liikumise võimalus. Kuigi koolis on huviringid, tugitunnid ja konsultatsioonid, ei ole seda päevakavas fikseeritud, vaid need on esitatud päevakava kehtestamise käskkirja lisadena. Direktori sõnul lähtutakse edaspidi päevakava koostamisel tavapärasest formaadist. Päevakava lisadena on esitatud tugitundide tunniplaanid Tapal, Jänedal ja Lehtses, õppeainete konsultatsioonid, huviringid ning kooli ürituste tegevuskava. Kool ei ole esitanud 2025/2026. õppeaastaks õppeainete konsultatsioonide aegu I kooliastmes, kuigi II kooliastme konsultatsioonid on olemas. Kõik lisad koos tunniplaaniga on olemas kooli veebilehel eraldi rubriikide all. Tugispetsialistide

[69] PGS, § 25 lg 6 ls 2.
[70] PGS, § 25 lg 6.
[71] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“.
[72] PGS, § 24 lg 5.
[73] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 19 lg 4.
[74] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 14 lg 2.
[75] Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrus nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“, § 15.
[76] PGS, § 55 lg 4.
[77] Tapa Valla Kooli päevakava.
[78] Lisa 2: Tapa Valla Kooli tugitundide tunniplaan Tapal, Lisa 3: Tapa Valla Kooli tugitundide tunniplaan Jänedal, Lisa 4: Tapa Valla Kooli tugitundide tunniplaan Lehtses, Lisa 5: Tapa Valla Kooli õppeainete konsultatsioonid, Lisa 6: Tapa Valla Kooli huviringid, Lisa 7: Tapa Valla Kooli ürituste tegevuskava.
[79] Direktori 08.10.2025 käskkiri nr TVK 1-1/25/9 „Päevakava kehtestamine“.
[80] Tapa Valla Kooli päevakava, p 5.
[81] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.

selgitusel on tugitunnid klassipõhised õpiabi- ja eesti keele tugiõppe tunnid, kus toetatakse ainealaseid teadmisi ja arendatakse sõnavara ning grupid on väikesed.[82] Juhtkonna selgitusel toimuvad 1.–3. klassis tugitunnid ning õpilase osalemise vajaduse otsustab õpetaja.[83] Õpilaste selgitusel on koolis pikapäevarühm, mis on mõeldud eeskätt 1.–3. klassi õpilastele. Vanemate klasside õpilased saavad viibida raamatukogus või pöörduda vajadusel sotsiaalpedagoogi poole.[84] Päevakava kohaselt pakub kool tuge vajavatele õpilastele mh täiendavaid keeleõppe tunde.[85] Juhtkonna selgitusel on täiendavateks keeleõppetundideks eesti keel teise keelena õpe, eesti keele tugiõpe ja õpiabitunnid, mida rakendatakse vastavalt õpilase vajadusele. Eesti keel teise keelena ainekaval õpib juhtkonna kinnitusel 84 õpilast.[86]

Kool võimaldab õpilastel osaleda huvihariduses koolisisese huvitegevuse ning koostöö kaudu paikkonna huviharidusasutustega. Kool teeb koostööd Tapa Muusika- ja Kunstikooli, Tapa Valla Spordikooli, muuseumide, raamatukogu ning teiste kohalike asutustega.[87] Õpilastel on võimalus osaleda huviringides, projektides ning kultuuri- ja spordisündmustel nii kooli kui ka valla tasandil. Huvitegevus on seotud kooli õppe- ja kasvatustegevusega ning toimub nii õppe- kui ka koolivälises keskkonnas. Õppekavas on ette nähtud valikained ja projektipäevad, mille kaudu on võimalik käsitleda huvitegevusega seotud teemasid.[88] Õpilaste osalemist maakondlikel ja üleriigilistel sündmustel, sealhulgas laulu- ja tantsupidudel ning spordivõistlustel, käsitletakse osana kooli tegevusest.[89] Õpilaste selgitusel toimuvad koolis erinevad huviringid, sh tantsuring ja mudilaskoor, ning koolis on võimalik teha jalgrattajuhilube. Samuti toimuvad õpilaste sõnul koolis projektipäevad, mille raames on võimalik minna lapsevanemaga tööle kaasa. Kui see ei ole võimalik, vaadatakse vastavat videot ning täidetakse ülesandeid. Õpilaste hinnangul on koolis palju üritusi, näiteks sõbranädal ja spordipäevad, mis muudavad koolielu huvitavaks.[90]

2.4. Kooli kodukorras[91] on sätestatud kooli päevakavast õpilasele kohalduva osa ja selles tehtud muudatuste teatavaks tegemise kord. Kodukorra kohaselt teeb kool õpilasele ja tema vanemale vastava teabe teatavaks Stuudiumi ja kooli veebilehe vahendusel. Täiendavalt on sätestatud, et õpilaspäevik on õpilasele kohustuslik ning see kajastab õppetööks vajaminevat informatsiooni ja teatisi kodu ning kooli vahel. Kodukorras on määratletud, millal loetakse teave kätte toimetatuks, sh vanema teavitamine Stuudiumi kaudu ning erisused sõltuvalt õpilase vanusest. Alla 10-aastase õpilase vanema puhul on ette nähtud täiendav teavitamise kohustus e-posti või muul kokkulepitud viisil juhul, kui vanem ei ole Stuudiumi kaudu teabega tutvunud.

2.5. Järelevalves külastati Tapa ja Jäneda õppekohti ja vaadeldi ka õpilaste osalust õppetegevuses. Õpilastele kohalduv osa päevakavast (tunniplaani) on kodulehel avaldatud. Kohapealsel vaatlusel oli tunniplaaniga võimalik tutvuda koridorides olevatel digiekraanidel. Puudumist ei peeta koolis suureks probleemiks. Õppenõukogu esindajate selgitusel kajastuvad õpilaste puudumised ja märkused Stuudiumis ning õpetajad jälgivad õpilaste õppetöös osalemist jooksvalt.[92] Juhtkonna kirjeldusel võetakse puudumisega

[82] Vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[83] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[84] Vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad.
[85] Tapa Valla Kooli päevakava , p 11.
[86] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[87] Kooli õppekava, II pt, p 1, alap 6.
[88] Kooli õppekava, II pt, p 5, alap 6.13.
[89] Kooli õppekava, II pt, p 5, alap 2.6.
[90] Vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad.
[91] Kodukord, p 1.7 ja pt 11.
[92] Vestlusprotokoll nr 2: õppenõukogu esindajad.

seotud probleemide ilmnemisel ühendust lapsevanemaga ning vajadusel kohtutakse kasvõi mitmel korral.[93]

2.6. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpitulemuste kohta[94]. Klassipäevikusse märgib õpetaja kuupäeva, tundide arvu, puudujad (märkega «–»), hilinejad (märkega «+»), hinded, tunni sisu ja antud koduülesande. Paaristunni puhul märgitakse mõlema tunni sisu[95].

Järelevalves kontrolliti valikuliselt klassipäevikute täitmist Stuudiumi keskkonnas.[96] Vaatlus hõlmas mitme klassi päevikuid ning keskendus tundide sisu, hinnete ja koduste ülesannete kajastamisele. I kooliastmes olid sissekanded valdavalt sisulised ning tunnikirjeldused võimaldasid saada ülevaate käsitletud teemadest, kasutatud õppematerjalidest ja õpitegevustest. Eesti keele tundides kajastus näiteks jutukeste koostamine, ümberkirjutamine, etteütlused, häälikuühendite harjutamine, võõra teksti lugemine ning lugemisoskuse arendamine. Teistes eestikeelsetes õppeainetes, sh loodusõpetuses ja matemaatikas, kajastus tunnikirjeldustes teksti mõistmine, teema arutelu, ülesannete lahendamine ning õpilaste aktiivne osalemine tunnitegevustes.

Õppetöös kasutatud meetoditena olid märgitud paaris- ja rühmatöö, sõnamängud, projektid, viktoriinid, bingo, digikeskkondade kasutamine (nt Kahoot) ning erinevad õppematerjalid, sealhulgas luuletused, juturaamatud, õpikud, töövihikud ja lugemikud. Õpiabitundide sissekanded olid sisukad ning kajastasid õpilaste varasemate teadmiste kordamist ja sõnavara arendamist. Kodused ülesanded olid üldjuhul korrektselt sisestatud ning seotud tunnis käsitletud teemadega.

Samas ilmnes klasside lõikes erinevusi tunnikirjelduste detailsuses. Mõnes klassis piirdusid sissekanded üksikute märksõnadega (nt „kontuurkaardi täitmine“, „Suusitõukepäev“ või „tund“) ega võimaldanud hinnata õppetöö tegelikku sisu või kasutatud õppemeetodeid. Samuti esines õppeaineid, kus hindamisel kasutati üksnes märksõnalisi sissekandeid või numbrilisi hinnanguid ilma täiendava selgituseta.

Stuudiumi keskkonnas on ainekaartide juures esitatud ka õppeainete eesmärgid, õpiväljundid, hindamisjuhendid ning õppematerjalid, kuid nende täitmine ei ole õpetajate lõikes ühtlane. Osa aineõpetajaid kasutab keskkonna võimalusi süsteemselt ning kajastab seal õppematerjale, hindamisjuhendeid ja tegevuste kavasid, samas kui teistes ainetes on need andmed esitatud üldiselt või mustandi vormis. Juhtkonna selgituse kohaselt jälgitakse õppetöö korraldust ning vajaduse korral juhitakse õpetajate tähelepanu klassipäevikute täitmisele ja õppetöö kajastamisele Stuudiumi keskkonnas pidevalt[97].

2.7. Määruse[98] kohaselt avatakse teisest koolist tulnud õpilasele õpilasraamatu lehekülg ja täidetakse see eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal. Õpilasraamatusse kantakse õpilase aastahinded või kursusehinded, kooliastmehinded ning õpilasraamatu väljavõtte väljastanud kooli nimi. Õpilasele, kes asub uuesti õppima samas koolis, õpilasraamatus uut

[93] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[94] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, §-d 11, 12 ja 13.
[95] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 4.
[96] Stuudium, 06.02.2026.
[97] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad, vestlusprotokoll nr 2: õppenõukogu esindajad.
[98] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 6 lg 3; § 7 lg 7.

lehekülge ei avata, vaid jätkatakse olemasoleva alustatud lehekülje täitmist. Õpilasraamatu nõuetekohase täitmise kindlustavad kooli direktor ja õppealajuhataja.

Järelevalves[99] Stuudiumis juhuvalimi alusel vaadeldud õpilaste õpilasraamatutes olid olemas eelmise kooli õpilasraamatu väljavõtte põhjal tehtud sissekanded.

2.8. Õpilase arengu toetamiseks tuleb temaga korraldada vähemalt kord õppeaastas arenguvestlus, mille käigus lepitakse kokku edasise õppe korraldamine ja arengueesmärgid.[100] Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ning piiratud teovõimega õpilase puhul ka seaduslik esindaja.[101] Kui kool ei ole saanud õppimiskohustusliku õpilase seadusliku esindajaga arenguvestluse aja kokkuleppimiseks kontakti või seaduslik esindaja ei ole teist korda ilmunud arenguvestlusele kokkulepitud ajal, teavitab kool sellest õpilase elukohajärgset valla- või linnavalitsust, kes vajaduse korral rakendab meetmeid lapse õiguste kaitsmiseks. Vajaduse korral ja teovõimelise õpilase nõusolekul kaasatakse arenguvestlusesse ka tema seaduslik esindaja. Arenguvestluse korraldamise tingimused ja korra peab kehtestama kooli direktor[102], esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule[103] ning hoolekogule[104].

Järelevalves esitati nimetatud dokument koos kehtestamise käskkirjaga[105], milles on sätestatud arenguvestluste eesmärgid, korraldamise põhimõtted ja läbiviimise tingimused. Dokumendile on andnud arvamuse õppenõukogu[106] ja hoolekogu[107]. Korra[108] kohaselt viiakse koolis arenguvestlusi läbi vähemalt kord õppeaastas. Vestlus toimub õpilase, klassijuhataja ja seadusliku esindaja vahel ning vajaduse korral kaasatakse teisi õpetajaid, tugispetsialiste, teisi koolitöötajaid või elukohajärgse omavalitsuse esindajaid.[109] Vestluse viib läbi klassijuhataja ning arenguvestluste toimumise eest vastutavad direktor ja õppejuht.[110] Vestluse metoodika ja töövahendid[111] valib klassijuhataja ning soovituslik vestluse kava koos ettevalmistavate küsimustega I ja II kooliastme õpilasele ja lapsevanemale on esitatud korra lisades. Kõik arenguvestlusel kokkulepitud eesmärgid ja tegevused dokumenteeritakse Stuudiumi keskkonnas ning arenguvestluse toimumine kinnitatakse allkirjadega registreerimislehel, mis esitatakse õppeaasta lõpus direktorile.[112] Juhtkonna sõnul toimusid eelmisel õppeaastal arenguvestlused 87% õpilastest, 13% ei osalenud, peamiselt aja leidmise keerukuse tõttu. Eelmisel õppeaastal ei olnud arenguvestluste kord veel kehtestatud, õpetajad lähtusid varasematest põhimõtetest ning ühtsest kehtivast korrast.[113]

[99] Stuudium, 06.02.2026.
[100] PGS, § 37 lg 5.
[101] PGS, § 37 lg 6.
[102] PGS, § 37 lg 7; PGS, § 71 lg 2 p 9.
[103] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 8.
[104] PGS, § 73 lg 1^1 p 11.
[105] Direktori 15.01.2026 käskkiri nr TVK 1-1/26/3 „Arenguvestluste korraldamise tingimuste ja korra kehtestamine“.
[106] Kooli õppenõukogu 15.01.2026 koosoleku protokoll nr TVK 1-6/26/1.
[107] Hoolekogu 12.01.2026koosoleku protokoll.
[108] „Tapa Valla Kooli arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord“, p 1.2.
[109] Tapa Valla Kooli arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord, p 1.3.
[110] Tapa Valla Kooli arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord, p-d 2.1 ja 2.5.
[111] Tapa Valla Kooli arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord, p 2.4.
[112] Tapa Valla Kooli arenguvestluse korraldamise tingimused ja kord, p-d 2.8 ja 2.9.
[113] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.

Juhtkonna kinnitusel on arenguvestlusel osalenute kohta olemas registreerimislehed, mis esitatakse õppeaasta lõpus direktorile. Eelmisel õppeaastal ei olnud allkirjalehtede vormistamine kohustuslik ning kõik õpetajad neid ei koostanud.[114]

2.9. Õppekava[115] kohaselt luuakse koolis tingimused iga õpilase arengu toetamiseks ning õpilane kaasatakse koos lapsevanemaga tema õpiteed puudutavate küsimuste arutamisesse ja selle üle otsustamisesse. Iga õppeaasta alguses toimub kooli lastevanemate üldkoosolek, mille kutsub kokku direktor.[116] Juhtkonna kirjelduse kohaselt toimub koostöö lapsevanematega vahetu suhtluse, Stuudiumi ning kohtumiste kaudu. Multikultuurses keskkonnas kasutatakse vajaduse korral ka tõlgi abi.[117] Tugispetsialistide sõnul tehakse koostööd perega õpilase toetamiseks ning koolivälise nõustamismeeskonna soovituste rakendamisel lepitakse vanemaga kokku vajalikud meetmed.[118] Eelnevat kinnitasid järelevalves lapsevanemate esindajad.[119]

2.10. Seadusest[120] tulenevalt tuleb õpilasi õppeveerandi või kursuse algul peamistest läbivatest teemadest, vajalikest õppevahenditest, hindamise korraldusest ja planeeritavatest üritustest teavitada ning kool peab looma statsionaarses õppes õppivate õpilaste vanematele võimalused sellekohase infoga tutvumiseks. Määruse[121] kohaselt on õpilasel ja tema vanemal õigus saada teavet hinnete ja hinnangute kohta.

Järelevalves esitas kool hindamise korralduse[122] koos direktori allkirjastatud kinnitusdokumendiga[123]. Dokumendi kohaselt on hindamise korraldusele andnud 30.10.2024 heakskiidu hoolekogu ja 14.10.2024 õppenõukogu. Sellekohaseid tõendeid järelevalves ei esitatud. Esitatud dokumendi[124] kohaselt on hindamine kooliastmeti eristatud. Esimeses klassis kasutatakse kokkuvõtvat sõnalist hindamist[125]. Teises ja kolmandas klassis kasutatakse andeainetes sõnalist ning põhiainetes numbrilist[126] hindamist. Neljandast kuni kuuenda klassini hinnatakse kõiki õppeaineid viiepallisüsteemis. IÕK alusel õppivaid õpilasi hinnatakse vastavalt IÕK tingimustele. Õpiraskustega õpilasi võib hinnata teistest sagedamini ning püsiva kirjaliku kõne puudega õpilaste kirjalikke töid hinnatakse diferentseeritult.[127] Valikõppeainete õpitulemusi hinnatakse arvestuslikult märkega „A“ ehk „arvestatud“ või „MA“ ehk „mittearvestatud“, millele lisatakse õpetaja hinnang õpilase edasijõudmise kohta.[128] Hindamistulemuste teisendamine on reguleeritud sõnalise hindamisega klassides. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad sõnalised hinnangud ja käimasoleva trimestri jooksul saadud sõnalised hinnangud viiepallisüsteemi.[129]

Õpilaste kirjelduse kohaselt pannakse neile hindeid numbritena ning õpetaja räägib vigadest ja annab tagasisidet nii suuliselt kui töö juures kirjalikult. Õpilased saavad aru, kuidas neid

[114] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[115] Kooli õppekava üldosa, II pt, p 3, alap 2.
[116] Kooli õppekava üldosa, VIII pt, p 15.
[117] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[118] Vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[119] Vestlusprotokoll nr 5: hoolekogu esindajad.
[120] PGS, § 55 lg 3.
[121] PRÕK, § 19 lg 4.
[122] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine.
[123] Direktori 31.10.2024 käskkiri nr TVK 1-1/24/6 „Hindamise korralduse kinnitamine“.
[124] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, pt 2.
[125] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, pt 4.
[126] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, p 5.8.
[127] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, pt 2.
[128] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, p 5.8.
[129] Hindamise korraldus, klassi ja kooli lõpetamine, p 3.8.

hinnatakse ning kinnitavad, et kooli hindamispraktika toetab nende arengut.[130] Lapsevanemate esindajate hinnangul on hindamiskorraldus Stuudiumis kättesaadav ning õpetaja annab täiendavat tagasisidet töödele juurde kirjutatuna või märkusena, mis võimaldab ka vanemal jälgida lapse arengut.[131]

Õpetajate kirjelduse kohaselt on võimalik neil õppetööd vajaduspõhiselt diferentseerida. Enamasti ei tehta muukeelsetele õpilastele hindamisel ortograafias ja grammatikas eraldi reegleid ning üldjuhul hinnatakse neid samadel alustel kui teisi õpilasi, kuid vajadusel kasutatakse näiteks valikvastuseid või suulist vastamist.[132] Õpetajate sõnul märgitakse tunnistusele eraldi märge, kui õpilast on hinnatud diferentseeritult eesti keel teise keelena ainekava alusel.[133] Kuigi kooli õppekava kohaselt on koolis loodud eesti keelest erineva kodukeelega õpilastele võimalused õppida eesti keelt teise keelena LAK-metoodika alusel põhikooli osas sellisel tasemel, mis võimaldaks lõpetajatel jätkata õpinguid eesti õppekeelega õppeasutustes, ei õpi Jäneda õppekohas ükski, sh ükski muu kodukeelega õpilane eesti keel teise keelena ainekava alusel.[134] Järelevalves leidis kinnitust, et neile ei ole sellist võimalust tutvustatud ning neid ei õpetata teisiti kui eesti keelt emakeelena õppivaid õpilasi.

2.11. Ettepanekud direktorile

2.11.1. Esitada päevakava veebilehel tervikuna, mitte osade kaupa eraldi.
2.11.2. Selgitada kooli õpet rikastavate tegevuste (nt projektipäevad) sisu õppekavas.
2.11.3. Tagada, et õppekorraldus lähtuks kehtestatud päevakavast.
2.11.4. Teha õpilasele ja seaduslikule esindajale teatavaks õpilasele kohalduv osa kooli päevakavast, eristades kohustuslikku ja vabatahtlikku osa.

2.12. Ettekirjutused pidajale

2.12.1. Tagada päevakava kooskõla põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikega 6, Vabariigi Valitsuse 07.07.2025. a määrusest nr 52 „Nõuded statsionaarse õppega üldhariduskooli õppekeskkonnale, terviseriskide ohjamisele ja riskitegurite vähendamisele õppekeskkonnas ning õppe ja kasvatuse korraldamisele“ tulenevate nõuetega, arvestades käesoleva õiendi punktis 2.3 sätestatut. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
2.12.2. Võimaldada eesti keel teise keelena ainekava alusel õppimise võimaluse pakkumist kõikide õppekohtade õpilastele, kelle emakeel ei ole eesti keel vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 17 lõikes 1 sätestatule. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.
2.12.3. Viia vähemalt üks kord õppeaastas kõigi õpilastega läbi arenguvestlus kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõigetega 5 ja 6, arvestades käesoleva õiendi punktis 2.8 sätestatut. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

III. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSALAL TÖÖTAVATE ISIKUTE KVALIFIKATSIOON JA ARENGUVÕIMALUSED

[130] Vestlusprotokoll nr 7: 5D ja 4K klasside esindajad, vestlusprotokoll nr 3: 3K klassi esindajad.
[131] Vestlusprotokoll nr 5: hoolekogu esindajad.
[132] Vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal.
[133] Vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.
[134] Vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.

3.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PGSis[135] sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse[136] kantud andmete vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele. Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis EHISe[137] andmetel kokku 80, järelevalves täpsustati, et tegelik arv on 79. Kooliosas töötab õppe- ja kasvatusala töötajaid 69, kelle hulgas on direktor, õppejuht, ringijuht, sotsiaalpedagoog, logopeed, kaks koolipsühholoogi, ja kaks eripedagoogi.

Kvalifikatsiooninõuetele vastab 42 (60,9%) pedagoogi. 27-st kvalifikatsiooninõuetele mittevastavast pedagoogist õpib kõrgkoolis 12 õpetajat ja 1 tugispetsialist. Logopeedi, ühe eripedagoogi ja ühe koolipsühholoogi kvalifikatsioon ei vasta nõuetele. Õpetajaid on koolis 59, nendest kvalifikatsiooninõuetele vastavaid on 35 (59,3%). Õpetajaid, kellel on õpetajakutse tase 7, on koolis kuus. 24-st kvalifikatsiooninõuetele mittevastavast õpetajast õpib kõrgkoolis 12 (50%). Seitse õpetajat peaksid taotlema õpetajakutset, et vastaksid kvalifikatsiooninõuetele.

Üheksa õpetajat on keskharidusega, nendest neli on omandamas kõrgharidust. Kvalifikatsioonile mittevastavate õppe- ja kasvatusala töötajate nimekiri on esitatud lisas 2.

Juhtkonna selgitusel on töötajate leidmiseks kasutatud töökuulutuste avaldamist erinevates kanalites, sh CV-Online'is, sotsiaalmeedias, ajakirjanduses nagu Postimees, Õpetajate Leht ja Virumaa Teataja, samuti Töötukassa kaudu ning erialastes listides. Täpsustati, et viimati on täidetud klassiõpetaja ametikohti ning lähiajal on plaanis otsida inglise keele õpetajat, klassiõpetajat Lehtse õppekohta ja muusikaõpetajat.[138] Ärakuulamisel täiendas pidaja, et vaba ametikoha konkursse on välja kuulutatud ning kuulutatakse ka edaspidi kõikidele õpetaja ametikohtadele, kus töötavad kvalifikatsioonile mittevastavad õpetajad.

3.2. Määruse[139] kohaselt esitavad alus-, põhi-, üldkesk-, kutsekesk- ja kõrghariduse omandamist ning kutseõppe läbimist võimaldavad õppeasutused õpetajate ja akadeemiliste töötajate kohta andmed õpetajate ja akadeemiliste töötajate alamregistrisse õpetaja ja akadeemilise töötajana tööle asumise, töölt lahkumise või muude §-s 18 toodud andmete muutumise päeval, välja arvatud iga aasta septembris, kui nimetatud andmed esitatakse viie tööpäeva jooksul, ning välja arvatud § 18 lõike 3 punktides 15, 15^1 ja 16 toodud andmed, mis esitatakse kord aastas 10. novembriks.

Kohapeal kontrollis järelevalve tunniplaani ja EHISe andmete[140] olemasolu ja nende kooskõla töölepingutega. Kaks õpetaja puhul oli kvalifikatsioon EHISes[141] valesti märgitud ja sõlmitud tähtajatud töölepingud. Kvalifikatsioon oli valesti hinnatud ühel tugispetsialistil.

3.3. Haridusasutuse juht peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õpetajate ametikohad kvalifikatsiooninõuetele vastavate isikutega. Õpetajaga, kelle kvalifikatsioon nõuetele ei vasta, saab PGSi[142] alusel sõlmida tähtajalise töölepingu tingimusel, et õpetaja vaba ametikoha

[135] PGS, § 74^1.
[136] EHIS, 23.01.2026.
[137] EHIS, 23.01.2026.
[138] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[139] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus", § 22 lg 2.
[140] Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määrus nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus", § 6 lg-d 1 ja 2.
[141] EHIS, 23.01.2026.
[142] PGS, § 74 lg 7.

täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat. PGSi[143] kohaselt peab koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine.

Koolis on õpetajaid, kes töötavad läbi aastate tähtajaliste lepingutega, st iga aasta uuendatakse. PGS[144] lubab sõlmida erandkorras tähtajalisi töölepinguid õpetajatega, kes ei vasta kvalifikatsiooninõuetele, kuid seadusandja ei ole ette näinud olukorda, kus mittekvalifitseeritud isikud töötavad õpetajatena aastaid järjest. Selline praktika ei või saada tavapäraseks. See ei ole kooskõlas seadusandja eesmärgiga ning kahjustab usaldust kooli võimekuse suhtes pakkuda kvaliteetset haridust.

Järelevalves nähtus, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele[145] vastavate õpetajate arv nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt ei ole piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Koolis annavad EHISe[146] põhjal kahe kooliastme peale õpetajad kokku 1030 tundi: 472 tundi I kooliastmes ja 558 tundi II kooliastmes. Kõikidest tundidest 634 (61,6%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt: 322 (68,2%) I kooliastmes ja 312 (55,9%) II kooliastmes.

Koolis on 14 eesti keele õpetajat, kes õpetavad eesti keele ainekaval ja eesti keel teise keelena ainekaval. Nendest 11 (78,6%) vastab kvalifikatsiooninõuetele. Kokku antakse kooli kahes kooliastmes kokku 115 eesti keele tundi, millest 90 (78,3%) viiakse läbi kvalifitseeritud pedagoogide poolt. I kooliastmes on viiakse eesti keele tunde läbi 30, mis kõik (100%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt. II kooliastmes on viiakse eesti keele tunde läbi 85, nendest 60 (70,6%) tundi viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt.

Matemaatikat antakse kooli kahes kooliastmes kokku 109 tundi, millest 55 (50,5%) viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt. I kooliastmes viiakse 100% matemaatikatundest läbi kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate poolt, II kooliastmes on see määr 41%.

Eesti keelt teise keelena ainekaval õpetatakse kogu koolis 101 ainetundi, millest 56 (55,4%) tundi viiakse läbi kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate poolt. I kooliastmes viiakse eesti keel teise keelena ainekaval läbi 69 tundi, nendest 31 (44,9%) tundi viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt. II kooliastmes viiakse eesti keel teise keelena ainekaval läbi 32 tundi, nendest 27 (84,4%) tundi viiakse läbi kvalifitseeritud õpetajate poolt.

3.4. PGSi[147] kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenuse.

Koolis töötavad logopeed, kaks sotsiaalpedagoogi, kaks koolipsühholoogi ja kaks eripedagoogi. Logopeedi, ühe eripedagoogi ja ühe koolipsühholoogi kvalifikatsioon ei vasta nõuetele[148]. Kvalifikatsiooninõuetele mittevastav eripedagoog annab õpiabitunde. Kvalifikatsiooninõuetele mittevastava koolipsühholoogi kvalifikatsioon on valesti hinnatud ning temaga on sõlmitud tähtajatu leping. Teenust saab pakkuda ainult kvalifikatsioonile vastav spetsialist ja ühe tugiteenuse asendamisel teisega ei tagata õpilasele talle koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) otsuses ettenähtud teenuseid.

[143] PGS, § 74 lg 9.
[144] PGS, § 64 lg 7.
[145] PGS, § 74[1].
[146] EHIS, 23.01.2026.
[147] PGS, § 37 lg 2.
[148] PGS, § 74[1] lg-d 7, 8 ja 10.

EHISe[149] andmetel vajab KVNMi otsuse alusel logopeedi teenust 29, eripedagoogi teenust 50 ja psühholoogi teenust 11 õpilast. Tugispetsialistide selgitusel jõuab info tugiteenust vajavate õpilaste kohta spetsialistideni õpetajate kaudu ning õpilastega töötatakse väikestes rühmades, kus arendatakse ainealaseid teadmisi või sõnavara.[150] Juhtkonna kinnitusel ei ole kõigile abivajavatele õpilastele võimalik tugiteenuseid tagada, kuna vajalikke spetsialiste ei ole olnud võimalik piisavalt leida, kuigi pidaja on värbamist toetanud.[151] Tugispetsialistide hinnangul oleks koolis vaja täiendavalt eripedagoogi ning logopeedi koormust võiks suurendada.[152]

3.5. PGSi[153] kohaselt kehtestab hoolekogu konkursi läbiviimise korra kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks. Samuti sätestab seadus, et õpetaja pedagoogiliste kompetentside olemasolu hindab tööandja ehk direktor.[154]

Järelevalvele esitati õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmise läbiviimise kord[155]. Korra on kehtestanud direktor oma käskkirjaga[156]. Korra päises on märge, et see on kehtestatud hoolekogu 18.03.2025 koosolekul. Hoolekogu ei ole korda kehtestanud. Viidatud hoolekogu koosoleku protokollist nähtub, et hoolekogu on dokumenti arutanud ning tõstatatud on ettepanekud. Hoolekogu on otsustanud ettepanekute edastamise kooli juhtkonnale. Juhtkonna sõnul kehtestas dokumendi direktor käskkirjaga. Kehtestatud korra[157] kohaselt kuulutab konkursi välja ja viib läbi kooli direktor. Konkurss algab konkursiteate avaldamisega kooli veebilehel ja sotsiaalmeedias.[158] Konkurss koosneb dokumentide voorust ja vestlusvoorust. Sobivale kandidaadile teeb direktor tööpakkumise, loobumisel tehakse pakkumine järgmisele või loetakse konkurss luhtunuks.[159] Konkurss loetakse luhtunuks ka juhul, kui keegi ei vasta tingimustele või töölepingut ei sõlmita, ning seejärel kuulutatakse välja uus konkurss.[160] Juhtkonna selgitusel vaatab kandidaatide dokumendid esmalt üle personalijuht ning tulemused arutatakse läbi direktori ja õppejuhiga. Vajaduse korral kaasatakse valikusse täiendavaid inimesi ning kandidaat kutsutakse vestlusele või palutakse tal läbi viia näidistund. Lõpliku otsuse teeb direktor. Juhtkonna kinnitusel konkursi protokolle ei koostata ning seetõttu ei esitatud neid ka järelevalves.[161]

3.6. Järelevalves oli vaatluse all, kas eesti keele õpetajad on osalenud tänapäevasest õpikäsitusest lähtuvatel metoodikakoolitustel, eesti keele ja eestikeelse õppe metoodikakoolitustel.

---

[149] EHIS, 09.01.2026.
[150] Vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[151] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[152] Vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[153] PGS, § 73 lg 1[1] p 8, § 74 lg 6 ls 2.
[154] PGS, § 74[1] lg 12 kooskõlas § 71 lg 2 p-ga 5.
[155] Tapa Valla Kooli õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord.
[156] Direktori 25.03.2025 käskkiri nr TVK 1-1/25/3 „Avaliku konkursi läbiviimise korra kinnitamine“.
[157] Tapa Valla Kooli õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord, p 2.2.
[158] Tapa Valla Kooli õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord, p 3.1.
[159] Tapa Valla Kooli õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord, p 6.
[160] Tapa Valla Kooli õppejuhi, õppekorraldusjuhi, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks korraldatava avaliku konkursi läbiviimise kord, p 8.
[161] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.

Õpetaja põhiülesanne on toetada iga õpilase arengut ning aidata õpilasel kujundada huvi- ja võimetekohast õpiteed. Õpetaja ametialane kohustus on arendada oma kutseoskusi ja olla kursis haridusuuendustega[162].

EHISe[163] andmetel on viimastel aastatel (2022–2026) osalenud täiendkoolitustel (30+ tundi) 22 õpetajat. Nendest seitse õpetajat on sel perioodil läbinud koolitusi, mis keskendusid LAK-õppele, keelekümblusele, kaasava hariduse rakendamisele ning teadlikule üleminekule eestikeelsele õppele. Kooli üldtööplaanis[164] on sõnastatud üldine koolituskava, milles on välja toodud planeeritud koolitused terveks aastaks. Juhtkonna ja õpetajate selgitusel jagab koolituste infot ning edastab sihtrühmadele koolituspakkumisi õppejuht. Koolitusvajadus selgitatakse välja koostöövestlustel ja õpetajate tagasiside põhjal ning vajaduse korral tellitakse koolitused ka kooli. Õpetajatele võimaldatakse osaleda nii majasisestel kui ka pikematel koolitustel ning nende äraoleku ajal leitakse tunniks asendajad, sh kasutatakse abiõpetajaid. Samas leidis järelevalves tõendamist, et õpetajad ei kasuta kõiki pakutud koolitusvõimalusi, kuna koolitusel osalemine eeldab tundide ümberkorraldamist ja asenduste leidmist, mistõttu eelistatakse sageli koolitusi, mis toimuvad vaheaegadel või väljaspool õppetunde.[165] Õpetajate hinnangul on vajadus täiendavate koolituste järele muu kodukeelega õpilaste õpetamise, LAK-õppe metoodika ning digipädevuste arendamise valdkonnas.[166]

3.7. **Ettepanek direktorile**

Motiveerida õpetajaid asuma õppima või jätkama õpinguid tasemeõppes ja taotlema õpetajakutset, et saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon.

3.8. **Ettekirjutused pidajale**

3.8.1. Tagada Eesti hariduse infosüsteemi kantud andmete õigsus lähtudes Vabariigi Valitsuse 05.08.2004. a määruse nr 265 „Eesti hariduse infosüsteemi asutamine ning põhimäärus“ § 22 lõikes 2 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.06.2026.

3.8.2. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.8.3. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava spetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74^1 lõikest 7. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.8.4. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava spetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74^1 lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

3.8.5. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava spetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitustele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ja § 74^1 lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026

[162] PGS, § 75 lg 2.
[163] EHIS, 23.01.2026.
[164] Õppenõukogu 28.08.2025 protokoll nr TVK 1-7/25/12.
[165] Vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.
[166] Vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal, vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.

3.8.6. Kehtestada õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ja teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtadele avaliku konkursi läbiviimise kord vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 6. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

IV. EESTI KEELE JA EESTIKEELSE ÕPPETEGEVUSE KORRALDUS, TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE JA KAVANDATUD ARENDUSTEGEVUS

4.1. PGSi[167] kohaselt peab õppekeskkond toetama õpilase arengut ja koolis tuleb lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest. PRÕKis[168] on sätestatud, et kui eesti õppekeelega põhikoolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena" ainekava alusel. Määruse kohaselt võib Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppest. Õpilase õppe toetamiseks võib kasutada määruse § 15 lõikes 4 nimetatud tunniressurssi. Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema õpi- või töökogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul kooli ja vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.[169]

Kool on EHISes[170] märkinud 103 õpilasele õppekeelest erineva koduse keele. Uussisserändajatest õpilasi on 20, kelle hulgas on Ukrainast pärit õpilasi 18. Eesti keel teise keelena intensiivõpe on määratud kolmele õpilasele ja täiendav eesti keel 82 õpilasele. 103-st õppekeelest erineva koduse keelega õpilasest 19-le on määratud õpiabirühm, nendest ühele on koostatud üksikutes ainetes IÕK. Järelevalves selgitati, et kool ei paku enam varasemal kujul intensiivset keeleõpet, kuigi kooli dokumentides on sellised tunnid kajastatud ning EHISes tehti järelevalve ajal vastavad muudatused. Samas on õpetajad toonud välja vajaduse täiendava keeletoe järele, eriti uussisserändajatest õpilaste puhul, kuna ilma eraldi keeletundideta on eestikeelses õppes toimetulek keeruline.[171] Tugispetsialistide selgitusel pakutakse õpiabi tundides, kus arendatakse õpilaste ainealaseid teadmisi või sõnavara ning vajaduse korral korratakse varasemaid õpiteemasid.[172] Tunnid toimuvad väiksemates rühmades ja rühmad moodustatakse vastavalt õpilaste vajadusele. Õpiabi rakendatakse mitmes õppehoones, kuid juhtkonna hinnangul ei ole kõikidele abivajajatele võimalik vajalikku tuge pakkuda, kuna tugispetsialiste ei ole olnud võimalik piisavalt leida.[173]

4.2. PGSi[174] kohaselt peab kool koostama kooli järjepideva arengu tagamiseks arengukava. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks ning selles tuleb määrata kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad. Arengukava ja selle muudatused valmistatakse ette koostöös hoolekogu, õpilasesinduse, õppenõukogu ning ekspertidega koolist või väljastpoolt kooli.

[167] PGS, § 19.
[168] PRÕK, § 17 lg 1.
[169] PRÕK, § 17 lg-d 2, 7; PGS, § 46 lg-d 4 ja 7.
[170] EHIS, 09.01.2026.
[171] Vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.
[172] Vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[173] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[174] PGS, § 67 lg-d 1, 2; PGS, § 71 lg 2 p 1; PGS, § 73 lg 1^1 p 1.

Arengukava peab kinnitama kooli pidaja[175] ja sellele peab andma arvamuse hoolekogu[176] ja õppenõukogu[177]. Arengukava avalikustatakse kooli veebilehel[178] ning koolis luuakse võimalus sellega paberil[179] tutvuda.

Kooli pidaja on kinnitanud arengukava aastateks 2025–2028, millele on andnud arvamuse õppenõukogu[180] ja hoolekogu[181]. Dokument on avalikustatud kooli kodulehel ning koolis on võimalik sellega paberil tutvuda.

4.3. Kooli arengukavas aastateks 2025–2028[182] on eestikeelse õppe korraldus käsitletud eeskätt strateegiliste eesmärkide ja kavandatavate tegevuste tasandil. Näiteks on seatud eesmärgiks muu kodukeelega õpilaste eesti keele oskuse taseme tõstmine ning eesti keele ainekaval õppivate õpilaste osakaalu suurendamine, lähtudes 2024. aasta sügisel toimunud 4. klasside eesti keele tasemetööst. Samuti on arengukavas kavandatud võimaldada õpilastele paindlik üleminek eesti keel teise keelena ainekavalt eesti keele ainekavale ning vajadusel eesti keele õppimine tasemegruppides.[183] Järelevalvele kinnitati, et tasemegruppe koolis ei rakendata, vaid õpilased õpivad vastavalt keeleoskustasemele kas eesti keele või eesti keel teise keelena ainekaval. Eesti keel teise keelena ainekaval õppivad õpilased on koondatud eraldi klassidesse. Juhtkonna selgitusel on koolis eesmärgiks suurendada eesti keele ainekaval õppivate õpilaste osakaalu ning toetada muu kodukeelega õpilaste eesti keele oskuse arengut. Samuti kinnitati, et õpilased võivad keeleoskuse paranemisel liikuda teise klassikomplekti, kus õppetöö toimub eesti keele ainekavapõhiselt täielikult eesti keeles.[184] Ärakuulamisel selgitas pidaja, et sellist ühelt ainekavalt teisele liikumist on toimunud, tuues näitena kaks õpilast, kes on vahetanud klassi ning asunud eesti keel teise keelena ainekavalt õppima eesti keele ainekavale.

Arengukava kohaselt rakendatakse koolis lõimitud ja projektipõhist õpet[185], keskendutakse õpetajate rollile õpilaste, eriti muu kodukeelega õpilaste keeleoskuse arendamise toetamisel. Toimuvad regulaarsed (igal trimestril) ülekoolilised ainetevahelised projektipäevad ja iseõppepäevad ning korraldatakse õpi-, suhtlus- ja enesemääratluspädevuse (3. ja 6. klassis), lugemispädevuse (3. ja 6. klassis) ja ettevõtlikkuspädevuste teste (5. klassis).[186] Juhtkonna selgitusel on loetletud testide eesmärk saada ülevaade õpilaste oskuste tasemest ning kasutada tulemusi õppetöö kavandamisel ja õpilaste toetamisel. Testide tulemusi arutatakse õpetajatega ning nende põhjal kavandatakse vajadusel edasisi tegevusi õppetöö arendamiseks.[187] Arengukavas on samuti märgitud, et koolis rakendatakse tugisüsteeme ning kaasatakse tugispetsialiste, et toetada ka muukeelsete õpilaste toimetulekut õppeprotsessis. Järelevalves konkreetseid mõõdetavaid andmeid eestikeelse õppe tegeliku mahu, ainekursuste keelelise jaotuse ja õpilaste eesti keele oskuse taseme muutuse kohta ei esitatud. Juhtkonna kinnitusel ei ole koolis kasutusel ühtset terminoloogiat ja süsteemi õpilaste eesti keele taseme kirjeldamiseks

[175] PGS, § 67 lg 2.
[176] PGS, § 73 lg 1[1] p 1.
[177] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 1.
[178] PGS, § 67 lg 3.
[179] PGS, § 69 lg 1.
[180] Kooli õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr TVK 1-6/25/4.
[181] Hoolekogu 12.09.2025 koosoleku protokoll.
[182] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028.
[183] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028, pt 4.1.
[184] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 10: õpilaste esindajad.
[185] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028, pt 4.1.
[186] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028, pt 4.1.
[187] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.

ja selle muutuse jälgimiseks. Selgitati, et eestikeelsele õppele üleminekuga seotud küsimusi käsitletakse juhtkonna tasandil ning neid arutatakse õppenõukogus.[188]

Tasemetöö (2025) tulemused ei kinnita arengukavas kirjeldatud eeldust, et õpilaste eesti keele oskus võimaldaks eestikeelse õppe sisulist rakendamist ilma ulatuslike täiendavate tugimeetmeteta. 2025. aastal 4. klassi eesti keel teise keelena tasemetööde tulemuste jaotusest nähtub, et 46,2% osalenud õpilastest ei saavutanud A1 keeletaset, 30,8% saavutas A1.1 taseme ning 23,1% A1.2 taseme. A2 või sellest kõrgemat taset ei saavutanud ükski õpilane. Tulemused viitavad, et valdav osa 4. klassi õpilastest paikneb eesti keele oskuse poolest algtasemel ning märkimisväärsel osal õpilastest puudub funktsionaalne keeleoskus ka elementaarsel suhtlustasemel. Selline keeleoskuse tase seab olulised piirangud eestikeelse õppe sisulisele rakendamisele ning eeldab süsteemsete ja mahukate tugimeetmete rakendamist. Juhtkonna selgitusel võisid tasemetöö tulemusi mõjutada valimisse sattunud õpilaste koosseis, sh HEV-õpilase osalemine. Samuti esines testi sooritamise ajal tehnilisi tõrkeid. Kool möönis, et tulemused viitavad puudujääkidele ning vajavad edasist tähelepanu.

Arengukava kohaselt korraldab kool lapsevanemate üldkoosolekuid vähemalt kord õppeaastas.[189] Juhtkonna ja lapsevanemate esindajate selgitusel toimuvad koolis lastevanemate koosolekud, kus käsitletakse õppetöö korraldust, õpilaste toimetulekut ning kooli tegevusi. Koosolekutel jagatakse lapsevanematele infot kooli töökorralduse ja muudatuste kohta ning arutatakse õpilaste õppimise ja arengu toetamise võimalusi.[190] Kooli oluliseks parenduskohaks on märgitud arengukavas eestvedamise ja juhtimise asjaolu, et koolil puudub kvalifikatsiooniga eripedagoog ning juurde on vaja logopeedi ning venekeelsetele õpilastele ja vanematele psühholoogi.[191]

Arengukava kohaselt on lapsevanemate ja õpilaste hulgas läbi viidud rahuloluküsitlus ning andmeid on kogutud. Juhtkonna selgitusel on lapsevanemate rahuloluküsitluse tulemusi analüüsitud ning neid kasutatakse kooli arendustegevuste kavandamisel. Tulemusi arutatakse juhtkonnas ja õppenõukogus ning nende põhjal tehakse vajaduse korral muudatusi kooli töökorralduses.[192]

4.4. Kooli õppekava[193] kohaselt toimub eestikeelsele õppele üleminek etapiviisiliselt. Õppekavas on sätestatud, et 2024/2025. õppeaastal toimub täielik üleminek eestikeelsele õppele 1., 2. ja 4. klassis, 2025/2026. õppeaastal 3. ja 5. klassis ning alates 2026/2027. õppeaastast on kõik klassid üle läinud eestikeelsele õppele. Õppekava kohaselt võivad üleminekuperioodil osa õpilastest õppida eesti keelt teise keelena ainekava alusel, kusjuures ülejäänud ainetunnid mõlemas kooliastmes on eestikeelsed. Õppekava tunnijaotusplaanid ning keele ja kirjanduse ainevaldkonna ainekavad[194] määratlevad eesti keele ja eestikeelsete ainete mahu ning keeleoskuse tasemed klassiti. Ainekavade kohaselt eeldatakse kooliastmete lõpuks eesti keele oskust tasemel, mis võimaldab õpilastel iseseisvalt mõista õppekeelena kasutatavat eesti keelt ning osaleda eestikeelses õppes ilma pideva keelelise vahenduseta.[195] Kooli esitatud tunniplaanidest[196] nähtub, et I ja II kooliastmes on valdav osa

[188] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad, vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[189] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028, pt 4.2.
[190] Vestlusprotokoll nr 5: hoolekogu esindajad, vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad.
[191] Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028, pt 4.2.
[192] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindaja, vestlusprotokoll nr 2: õppenõukogu esindajad.
[193] Kooli õppekava üldosa, õppekava üldosa lisa 2: Tapa Valla Kooli õppekava tunnijaotus üleminekul täielikule eestikeelsele õppele enne 2024/2025. õppeaastat keelekümblusega alustanud klassides.
[194] Ainevaldkonna keel ja kirjandus õppeaine eesti keel teise keelena (E2) 1.–6. klassile.
[195] Ainevaldkonna keel ja kirjandus õppeaine eesti keel teise keelena (E2) 3. ja 6. klassile.
[196] Kooli tunniplaanid.

õppetööst korraldatud eesti keeles ning eesti keel on määratletud nii eraldi õppeainena kui ka õppekeelena teistes ainetes. Tunniplaanidest ilmneb, et osades klassides on endiselt eraldi märgitud eesti keel teise keelena tunnid ning mitmes klassis rakendatakse keeleõppeks täiendõpet (tunniplaanis märgitud „etõk"). Tasemetöö tulemused näitavad, et üleminekuperioodi varases etapis paikneb valdav osa õpilastest eesti keele oskuse poolest algtasemel ning nende keeleoskus ei vasta veel õppekavas ja ainekavades eeldatud tasemele. Järelevalves leidis samuti kinnitust, et muukeelsete õpilaste eesti keele oskus on klassiti ebaühtlane ning õpilaste keelelise valmisoleku hindamiseks ja kirjeldamiseks ei ole koolis rakendatud süsteemset ja teaduspõhist lähenemist. Laste eesti keele oskust ei testita lähtuvalt Euroopa keeleõppe raamdokumendis esitatud aluspõhimõtetest. Seetõttu toimub eesti keel teise keelena ja eesti keel emakeelena ainekavade rakendamine subjektiivselt ilma asjakohase analüüsi ja ettevalmistuseta. Klassides on väga erineva eesti keele oskusega muukeelseid õpilasi, mistõttu vajab nende valmisolek eestikeelseks õppeks järjepidevat kaardistamist ja toetamist.

4.5. Tunnijaotustes on ette nähtud keelekümblusklassid ja kahesuunaline keelekümblus, kus enamik õppeaineid õpetatakse eesti keeles ning eesti keel teise keelena ainekava rakendub keeleõppes eraldi õppeainena. Kooli selgitusel ei ole eraldi kahesuunalisi keelekümblusklasse enam rakendatud. Keelekümblusõpe oli seotud varasema Tapa Keelekümbluskooli tegevusega ning pärast koolide ühendamist on õppetöö korraldust muudetud. Klassikomplektid on kujundatud vastavalt sellele, kas õpilased õpivad eesti keelt emakeelena või eesti keel teise keelena ainekava alusel. Samas kasutatakse õpetamisel jätkuvalt LAK-õppe põhimõtteid.[197] Eesti keel teise keelena ainekavad (klassidele 1–6) on kooli dokumentides esitatud süsteemina, mis katab kogu põhikooli I ja II kooliastme ning mille alusel peaks olema võimalik muu kodukeelega õpilasel õppida eesti keelt struktureeritult vastavalt oma keeleoskuse tasemele. Samas ei nähtu kooli õppekava üldosast ega muudest alusdokumentidest eraldi kord, mille alusel toimub eesti keele ainekava ja eesti keel teise keelena ainekava vahel valiku tegemine. Dokumentidest ei selgu, kas ja millises ulatuses on tegemist lapsevanema teadliku valiku või kooli pedagoogilise otsusega ning milliste kriteeriumide alusel määratakse õpilase kuulumine õpperühma. Dokumentides on küll kajastatud eesti keele ainekava ja eesti keel teise keelena ainekava paralleelne rakendamine, kuid ei ole selgelt määratletud otsustusmehhanism, mille alusel see valik kooli tasandil kujuneb.[198]

4.6. Õppekava kohaselt rakendatakse LAK-õpet eesti keelest erineva kodukeelega õpilaste õppekorralduses.[199] Üleminekul täielikule eestikeelsele õppele keskendutakse esmalt ainealase baassõnavara kujundamisele ning seejärel ainealaste pädevuste omandamisele. Uussisserändajatest eesti keelest erineva kodukeelega lastele võimaldab kool vajadusel eesti keele õpet eraldi algtaseme rühmades, kuni keeletase võimaldab liituda klassiga, integreerides õpilasi samaaegselt valitud tundides eestikeelsesse õpikeskkonda.[200] Kirjeldatu järelevalves tõendamist ei leidnud. Kohapealsel vaatlusel leidis järelevalve, et õpilased jaotatakse klassidesse vastavalt õpitava ainekava (eesti keel või eesti keel teise keelena ainekava) alusel, eraldi keelelisi tasemerühmi ei moodustata ning kool ei poolda üleüldiselt tasemegruppide moodustamist. Jänedal ei olnud uussisserändajatele pakutud ega võimaldatud asuda õppima eesti keel teise keelena ainekaval või saada täiendavat keeleõpet näiteks tugitundide näol.[201] Enne 2024/2025. õppeaastat keelekümblusprogrammi alusel

[197] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindaja, vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal, vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[198] Kooli õppekava üldosa, „Tapa Valla Kooli arengukava 2025–2028".
[199] Kooli õppekava üldosa, pt II, p 4.
[200] Kooli õppekava üldosa, pt III, p 5.
[201] Vestlusprotokoll nr 9: eesti keele õpetajad Jänedal.

alustanud õpilased jätkavad kooliastme lõpuni õpinguid LAK-õppe põhimõtete järgi, kus keelt ja ainet õpitakse lõimitult ning eestikeelse õppe osakaalu suurendatakse järk-järgult.[202] LAK-õpe on osa kooli õppekorraldusest ning rakendub üleminekuperioodil keele ja aineõppe lõimimise põhimõtete alusel. Õpetajate ja juhtkonna selgitusel on õpetajad saanud vastava metoodika kasutamise kogemuse varasemast keelekümblusõppest ning vajaduse korral toetavad kogemusega õpetajad kolleege. Õpetajate koostöö toimub eesti keele ja aineõpetajate vahel, et toetada ainealase sõnavara kujundamist ja õpilaste toimetulekut eestikeelses õppes. Keelelisi eksimusi käsitletakse aineõppes eelkõige õppeprotsessi osana ning need ei ole ainehinde määramisel esmane hindamiskriteerium.[203]

4.7. Kool on saanud oma tegevusele tagasisidet strateegiliselt nõustajalt. Tagasisidest nähtub, et eestikeelsele õppele üleminek on kulgenud klassiti ebaühtlaselt. Tagasiside kohaselt on 1. klassides üleminek olnud sujuvam, samas 4. ülemineku klassides on esinenud rohkem raskusi ning esmaseks fookuseks on olnud keeleõpe, mistõttu on aineõpe jäänud tagaplaanile. Õpetajad selgitasid, et aineõppes pööratakse tähelepanu ainealase sõnavara kujundamisele ning vajaduse korral kasutatakse õpiabitunde ja diferentseeritud õpet, et toetada õpilaste toimetulekut eestikeelses õppes.[204] Tagasiside kohaselt ei ole koolis süsteemselt jälgitud tasemetööde analüüsi tulemuste rakendamist õppetöös ning puudub ühtne juhtimispraktika, kuidas tasemetööde andmeid kasutatakse õppe kvaliteedi parandamiseks. Samuti on tagasisides märgitud, et üleminekuklasside õpetajate koostöö ei ole juhitud ning õpetajate metoodiline valmisolek muukeelsete õpilaste õpetamiseks on ebaühtlane, sh esineb puudusi metoodikas ja keelekasutuses. Juhtkonna selgitusel on tasemetööde tulemusi arutatud õpetajatega ning neid kasutatakse õppetöö kavandamisel. Samuti käsitletakse õpetamisega seotud metoodilisi küsimusi õppenõukogus ja õpetajate omavahelises koostöös.[205] Õpetajate sõnul toimub koostöö eesti keele ja aineõpetajate vahel, et toetada muukeelsete õpilaste ainealase sõnavara kujunemist.[206] Tagasiside põhjal on koolil vajadus tugevdada üleminekuprotsessi juhtimist, arendada õpetajate metoodilist kompetentsi ning rakendada süstemaatiliselt tasemetööde tulemusi õppetöö planeerimisel. Järelevalves leidis see hinnang kinnitust. Selgus, et kool ei ole süsteemselt kaardistanud muu kodukeelega õpilaste eesti keele oskuse taset ega rakenda selleks ühtseid mõõdikuid või hindamisvahendeid, mille alusel oleks võimalik õpilaste keeleoskuse arengut järjepidevalt jälgida. Samuti kinnitati järelevalves, et kool ei ole koostanud eraldi eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava ning ülemineku korraldamisel on lähtutud kaudselt teise munitsipaalkooli praktikast.

4.8. PGSi[207] kohaselt peab koolis tegema sisehindamist, mis peab olema pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks selgitatakse välja kooli tugevused ja parendusvaldkonnad. Kooli sisehindamise korra peab kehtestama direktor[208] esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule[209]. Kokkuvõttev sisehindamine tuleb koostada vähemalt kord arengukava perioodi jooksul.

[202] Kooli õppekava üldosa, pt III, p 4.
[203] Vestlusprotokoll nr 1: juhtkonna ja pidaja esindajad, vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad, vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal, vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[204] Vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal, vestlusprotokoll nr 4: tugispetsialistide esindajad.
[205] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[206] Vestlusprotokoll nr 2: õppenõukogu esindajad, vestlusprotokoll nr 6: eesti keele õpetajad Tapal.
[207] PGS, § 78 lg 1.
[208] PGS, § 78 lg 3; PGS, § 71 lg 2 p 8.
[209] PGS, § 73 lg 1^1 p 12.

Järelevalves esitatud tõendite kohaselt on sisehindamise korra[210] kehtestanud direktor ning hoolekogu on andnud sellele eelnevalt oma arvamuse[211]. Järelevalves ühtegi sisehindamise aruannet ei esitatud, sest tegemist on uue õppeasutusega, mis loodi mitme kooli liitmisel ning alustas tegevust 2024. aasta septembris. Sisehindamise läbiviimise kord on jaanuaris 2026 kehtestatud, kuid juhtkonna selgitusel oli sisehindamise kord koostatud juba 2025. aasta kevadel[212]. Kuigi seda ei olnud tol ajal formaalselt kehtestatud, kasutati sellest hoolimata dokumenti kooli arendustegevuste kavandamisel ja sisehindamise põhimõtete rakendamisel. Sisehindamise korra kohaselt viiakse sisehindamist läbi vähemalt kord arengukava perioodi jooksul ning igal aastal koostatakse vahekokkuvõte. Järelevalves ei esitatud sisehindamise vahekokkuvõtet. Juhtkonna selgitusel ei ole vahekokkuvõtet sellisel kujul koostatud. Samas arutati 2024/2025. õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse tulemusi õppenõukogus ning nende põhjal tehti ettepanekuid õppetöö parendamiseks. Järelevalves esitati nimetatud õppenõukogu koosoleku sisulised materjalid, millest nähtub, et näiteks toodi ettepanekuna välja vajadus analüüsida eelmise õppeaasta õpitulemusi ja arvestada neid uue õppeaasta planeerimisel, teha rohkem koostööd tugispetsialistidega, rakendada õpilaste toevajadusest lähtuvaid tugimeetmeid, suurendada aineõpetajate omavahelist koostööd ning rakendada õppeaasta jooksul väärtuskasvatuse tunde.[213]

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et 2024/2025. õppeaasta sisehindamise vahekkokkuvõtet eraldi dokumendina koostatud ei ole, kuid õppeaasta tervikuna on kokku võetud ning selle põhjal kavandatud tegevused on kajastatud kooli arengukavas, mille planeerimisel on lähtutud HARNO strateegilise nõustaja soovitustest, õpetajate tagasisideküsimustike tulemustest ning 2024/2025. õppeaasta tasemetööde tulemustest. Esitatud selgitusi võetakse teadmiseks, kuid need ei muuda järeldust, et sisehindamise vahekokkuvõtet ei ole koostatud.

4.9. Kooli üheks õppe- ja kasvatusalaseks kohustuslikuks dokumendiks on õppeaasta üldtööplaan, mis peab olema dokument, millega viiakse ellu arengukavas ja õppekavas esitatut, arvestades eelmise õppeaasta sisehindamise parendusvaldkondi ja õppeaasta üldeesmärki[214]. Määrus[215] sätestab, et üldtööplaan vormistatakse alapunktidena vastavalt tegevusvaldkondadele. Igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad. Määruse[216] kohaselt peab üldtööplaani kinnitama enne õppeaasta algust õppenõukogu. Lisaks lasub õppenõukogu kohustus arutada õppeaasta lõpus läbi õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ja teha ettepanekud juhtkonnale kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.[217]

Õppenõukogu on arutanud koosolekul üldtööplaani kehtestamist.[218] Üldtööplaani kehtestas direktor õppenõukogu esimehena eraldiseisva otsusena.[219] Järelevalves esitatud üldtööplaanis on välja toodud arengukavast põhieesmärk „Luua õppijakeskne toetav keskkond, kus väärtustatakse iga lapse ja õpilase individuaalset arengut ning arendatakse õpilaste õpitahet, loovust, ettevõtlikkust ja koostööoskusi, tagades kooli järjepideva arengu

[210] Direktori 14.01.2026 käskkiri nr TVK 1-1/26/2 lisa 1: presentatsioon.
[211] Hoolekogu 12.01.2026 koosoleku protokoll (numbrita).
[212] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.
[213] Kooli õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr 1-6/25/4.
[214] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.
[215] Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.
[216] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.
[217] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.
[218] Kooli õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokoll nr TVK 1-6/25/4.
[219] Kooli õppenõukogu 18.08.2025 koosoleku otsus nr TVK 1-7/25/12.

ja vallaülese kogukonna kaasatuse“. Üldtööplaanis on määratletud õppeaasta peamised tegevusvaldkonnad, sealhulgas õppe- ja kasvatustöö juhtimine, eestvedamine ja juhtimine, personali juhtimine, koostöö huvigruppidega ning ressursside juhtimine.[220] Järelevalves selgitas direktor, et üldtööplaani koostamisel lähtutakse kooli arengukavast, õppekavast ning eelmise õppeaasta töö kokkuvõtetest. Õppejuhi sõnul koostatakse üldtööplaan juhtkonna eestvedamisel ning tegevuste kavandamisel arvestatakse ka õpetajate koostöörühmade ettepanekuid.[221]

4.10. Järelevalves olid vaatluse all klassid, kus olid suurema osakaaluga muu kodukeelega õpilased. Vaadeldi 1.–6. klassi kuut õppetundi. Tundide pikkus oli 45 minutit. Tunnivaatlused toimusid Tapa ja Jäneda õppekohtades. Jänedal vaadeldud eesti keele tunnid toimusid liitklassides, kus klassiruumis viibisid korraga kahe erineva klassi (1. ja 2. ning 3. ja 4. klassi) õpilased.

Tunnid olid sisukad ja vastasid ainekavale. Eesti keele ja matemaatika õpetajad kasutasid tundides eesti keelt ning vahenduskeelt ei kasutatud. Muukeelsete õpilaste eestikeelne eneseväljendus oli kohati katkendlik ja pigem monoloogiline, sageli tugines see õpitud väljenditele. Samas suutsid paljud muukeelsed õpilased, sealhulgas mõned Ukraina uussisserändajad, kasutada eesti keelt ka spontaanselt ja vabamas suhtluses. Kohtumisel õpilastega üldjuhul eesti keeles suhtlemisel probleeme ei ilmnenud. Uussisserändajate kõnes esines üksikuid rektsioonivigu, kuid need ei takistanud suhtlemist ja info edastamist. Jäneda õppekohas vajas üks Ukraina uussisserändajast õpilane siiski eestikeelse kõne mõistmisel klassikaaslaste abi (tõlkimist vene keelde). Vastavalt õigusaktidele peab õppekeskkond toetama kommunikatiivset keeleõpet, kus õpilased saavad omavahel suhelda, üksteist näha ja õppida ka kaasõpilaste eeskuju kaudu, näiteks rühmatöös. Vaadeldud eesti keele tundides olid sellise õppekeskkonna loomiseks vajalikud põhitingimused olemas, kuid üldjuhul on koolis ülekaalus siiski traditsioonilised õppemeetodid ja frontaalne õppetöö. Keelekümblusklassides ja eesti keeles õpetatavate ainete puhul on kasutusel eesti õppekeelega koolidele mõeldud õppevara. Paljud õpetajad koostavad ise töölehti ning teevad eestikeelseidesitlusi. Koolis ei ole hinnatud, kas eesti keele õppeks kasutatav õppevara on alati jõukohane muu kodukeelega õpilastele ja uussisserändajatele. Eesti keele õpetajad tunnistavad, et koolis kasutatav eestikeelne õppevara on muukeelsete õpilaste jaoks liiga raske. Juhime tähelepanu, et õpetaja peab oma valdkonna spetsialistina leidma meetodid, mis aitavad õpilastel sõnu, lausemudeleid meelde jätta, sõnavara omandada ja kinnistada ning looma olukordi, kus õpilased saaksid neid suhtlemisel kasutada. Sõnavara omandamine tunnis on eriti oluline algklassides.

4.11. Kooli esindajad andsid vaadeldud tundidele tagasisidet. Koolis on välja kujunenud konkreetne praktika ja süsteem tundide vaatlemiseks. Koolis on loodud vaatlusleht, mida vaatleja jooksvalt täidab. Vahetult peale tundi annab vaatleja õpetajale esmase lühikese tagasiside, põhjalikumalt analüüsitakse tundi ja selle sisu hilisemal vestlusel.

4.12**.Ettepanekud direktorile**

4.12.1. Kasutada õppetegevuses aktiivset suhtlust võimaldavaid õppeviise ja metoodilisi võtteid, mis arendavad õpilaste eestikeelset sõnavara, väljendus- ja suhtlemisoskust.
4.12.2. Kasutada eesti keele õppes võtteid, mis arendavad arutelu ja suunavad õpilasi kaasa mõtlema, avaldama oma arvamust (mh rühmatööd). Kavandada tundi nii, et õpilased suhtleksid eesti keeles suurema osa tunnist.

[220] Kooli üldtööplaan, 2025/2026. õppeaasta.
[221] Vestlusprotokoll nr 8: juhtkonna esindajad.

4.12.3. Koostada eestikeelsele õppele ülemineku kava/keeleoskuse tegevuskava, tuua välja parendustegevused, töötada välja vastavad mõõdikud, kaaluda üleminekuklassides ja keelekümblusklassides täiendavate tugimeetmete rakendamist.
4.12.4. Analüüsida, kas eesti keele õppe korraldamine liitklassides on sobiv lahendus muukeelsete õpilaste ja uussisserändajate toetamiseks.
4.12.5. Tagada uussisserändajatele ja piiratud eesti keele oskusega õpilastele asjakohased tugimeetmed eesti keele oskuse parandamiseks ja eestikeelsele õppele üleminekuks.
4.12.6. Tagada keele- ja kultuuritundide võimalus kooli kõikides õppekohtades.
4.12.7. Pöörata eesti keeles ja osaliselt eesti keeles õpetatavate ainete õpetajate tähelepanu eestikeelse terminoloogia[222] tutvustamisele.
4.12.8. Kehtestada õppekavas, mille alusel toimub koolis eesti keele ainekava ja eesti keel teise keelena ainekava vahel valiku tegemine.

4.13. **Ettekirjutus pidajale**

Tagada koolis pideva ja süsteemse sisehindamise läbiviimine vastavalt kooli sisehindamise korras kehtestatule ning kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 78 lõigetega 1 ja 2, lähtudes käesoleva õiendi punktis 4.8 sätestatust. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.

V. MUUD TÄHELEPANEKUD

5.1. Kooli üheks alusdokumendiks on põhimäärus[223]. Seaduse[224] kohaselt kinnitatakse kooli põhimäärus pidaja sätestatud korras, kuulates eelnevalt ära õppenõukogu, õpilasesinduse ja hoolekogu arvamuse. PGSi[225] kohaselt sätestatskse põhimääruses mh õppe ja kasvatuse korraldus koolis, sealhulgas koolis omandatava hariduse liik ja tase, õppekeel või õppekeeled, koolis toimuv statsionaarne või mittestatsionaarne õpe või mõlemad. Kooli põhimääruse on pidaja vastu võtnud 28.08.2025 ning dokument on avaldatud Riigi Teatajas[226]. Õppenõukogu 28.08.2025 koosoleku protokolli nr TVK-1-6/25/4 kohaselt on õppenõukogu konkreetsel koosolekul päevakorra kuuenda punktina arutanud läbi ja andnud arvamuse põhimäärusele. Järelevalves ei esitatud tõendeid, et põhimäärus oleks hoolekogus arutlusel olnud. Õppe ja kasvatuse korralduses puudub viide statsionaarsele või mittestatsionaarsele õppele[227]. Kuigi põhimääruse[228] kohaselt on õppekeeleks eesti keel, selgitas direktor järelevalves, et lõpuklassis (6. klass) toimuvad tunnid osaliselt vene keeles[229]. Samuti kinnitavad kooli arengukava ja õppekava, et õppekeeleks ei ole täielikult eesti keel.

Ärakuulamisel selgitas pidaja, et põhimääruse eelnõu koostati koostöös kooliga ning see suunati volikogu menetlusse pärast vallavalitsuse istungit. Pidaja esitas väljavõtte e-kirjavahetusest, mille kohaselt edastas direktor põhimääruse eelnõu hoolekogule arvamuse avaldamiseks ning arvamust avaldas kuus hoolekogu liiget 18-st. Digitaalsel kujul arvamuse küsimine ei ole keelatud, kuid sellisel viisil toimunud menetlus peab olema nõuetekohaselt ja üheselt protokollitud. Pidaja selgitas, et põhimääruses on õppekeelena sätestatud eesti keel, tuginedes seadusest tulenevale nõudele, ning viitas volikogu loale osaliselt muus keeles õpetamiseks. See ei muuda nõuet, et põhimäärus peab kajastama

[222] Sõnaveeb. Koolisõnastikud 2005–2010.
[223] PGS, § 66.
[224] PGS, § 66 lg 2.
[225] PGS, § 66 lg 2 p 5.
[226] Tapa Vallavalitsuse 28.08.2025. a määrus nr 67 „Tapa Valla Kooli põhimäärus“.
[227] PGS, § 66 lg 2 p 5.
[228] Tapa Vallavalitsuse 28.08.2025. a määrus nr 67 „Tapa Valla Kooli põhimäärus“, § 9 lg 2.
[229]Direktori 09.01.2026 dokument „Selgitus Tapa Valla Kooli tunniplaanile".

tegelikku õppekorraldust selgelt ja üheselt. Esitatud selgitusi võetakse teadmiseks, kuid need ei muuda järeldust, et põhimäärus ei kajasta täielikult ja üheselt koolis rakendatavat õppekorraldust.

5.2. Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, mis tagab kooli oluliste osapoolte – pidaja, juhtkonna, õpetajate, õpilaste ja lapsevanemate – ühistegevuse kooli arengu, õppe- ja kasvatustegevuse suunamisel ja planeerimisel.[230] Hoolekogu ülesanne on kaasa aidata kooli arendustegevusele, anda arvamusi ja teha ettepanekuid kooli põhimääruse, õppekava, arengukava ja teiste strateegiliste dokumentide kohta, osaleda kooli juhtimise ning ressursside kasutamise läbipaistvuse tagamises ning toetada otsuseid, mis loovad õpilastele parimad võimalikud tingimused õppimiseks ja arenguks.[231] PGSi[232] kohaselt moodustatakse hoolekogu ning kehtestatakse töökord kooli pidaja kehtestatud korras.

Põhimääruse[233] kohaselt sätestatakse hoolekogu moodustamise kord, selle liikmete valimine ja volituste kestus ning hoolekogu töökord vallavalitsuse poolt kehtestatud korras. Pidaja on nimetatud dokumendi[234] kehtestanud. Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökorra kohaselt kuuluvad kooli hoolekogusse vallavolikogu esindaja, vallavalitsuse esindaja, kaks õppenõukogu esindajat (sh üks lasteasutuse õpetaja), vähemalt viis kooli õpilaste vanemate kui ka lasteasutuse laste vanemate esindajat.[235] Kui haridusasutus tegutseb mitmes õppekohas, arvestatakse hoolekogu liikmete arvu määramisel õppekohtade arvu, et esindatud oleks kõigi õppekohtade õpilaste vanemad[236]. Hoolekogusse võivad kuuluda vilistlaste esindaja ja haridusasutust toetavate organisatsioonide esindaja.[237] Hoolekogu valib enda hulgast esimehe ja aseesimehe.[238] Järelevalves esitatud protokollidest nähtub, et hoolekogul on juhataja, kuid esimehe (juhataja) määramise otsustusprotsessi kohta ja aseesimehe rolli olemasolu tõendavaid dokumente ei esitatud. Hoolekogu protokollidest ei ole võimalik tuvastada, kes õpetajatest ja seaduslikest esindajatest esindavad lasteaeda ja kes kooli. Järelevalves esitatud tõendite[239] kohaselt on hoolekogu liikmed ametipositsioonide kaupa järgmised: vallavolikogu esindaja (1), vallavalitsuse esindaja (1), lapsevanemate esindajad (10) ja õpetajate esindajad (6). Ametipositsioonide osakaal hoolekogus on püsinud kooli tegevuse alustamisest muutumatu. Vastavalt hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökorrale on maksimaalne õpetajate esindajate hulk hoolekogus kaks[240], mistõttu ei ole hoolekogu koosseis õiguspärane. Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökorra kohaselt otsustatakse lapsevanemate esindajad kooli ja lasteaiarühma vanemate koosolekul lihthäälteenamusega tingimusel, et olemas on kandidaadi nõusolek.[241] Valimine protokollitakse.[242] Vestlusel hoolekogu esindajatega selgitati, et lapsevanemate esindajad on hoolekogusse valitud hääletamise teel ning liikmed on ise avaldanud soovi kandideerida. Järelevalves esitati tõendusmaterjalina lastevanemate

[230] PGS, § 73 lg 1.
[231] PGS, § 73 lg 1[1].
[232] PGS, § 73 lg 1 ls 2.
[233] Tapa Vallavalitsuse 28.08.2025. a määrus nr 67 „Tapa Valla Kooli põhimäärus“, § 6 lg 2.
[234] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“.
[235] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 5 lg 1.
[236] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 3 lg 4.
[237] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 5 lg 2.
[238] PGS, § 73 lg 2, Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 15 lg 1.
[239] PGS, § 73 lg 9; Tapa Valla Kooli hoolekogu 28.01.2025 koosoleku protokoll, Tapa Valla Kooli hoolekogu 18.03.2025 koosoleku protokoll, Tapa Valla Kooli hoolekogu 12.09.2025 koosoleku protokoll, Tapa Valla Kooli hoolekogu 12.01.2026 koosoleku protokoll.
[240] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 5 lg 1 p 3.
[241] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 8 lg 1.
[242] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 8 lg 2.

koosoleku protokoll. Hoolekogu koosseisu peab kinnitama vallavalitsus haridusasutuse ettepanekul igal õppeaastal hiljemalt 31.10.[243] Järelevalves leidis tõendamist, et hoolekogu koosseis on kinnitatud tähtaegselt 2024. aastal ning vahepeal ei ole koosseis muutunud. 2025. aastal ei kinnitanud pidaja jätkavat hoolekogu koosseisu.

Ärakuulamisel hindas pidaja hoolekogu koosseisu vastavaks, kuivõrd kõikide sihtrühmade esindajad on kaasatud. Pidaja selgituste kohaselt on hoolekogu koosseis kujundatud põhimõttel, et esindatud oleksid kõik õppeastmed, tegevuskohad ning nii kooli kui lasteaia lastevanemad. Pidaja märkidś, et hoolekogu koosseisu kuuluvad lastevanemate esindajad on valitud koolimajades lastevanemate üldkoosolekutel ja kinnitatud 23.10.2024. 2025/2026. õppeaasta alguses ei kinnitatud hoolekogu koosseisu uuesti, kuna „võis eeldada, et volikogu esindaja volitused lõpevad uue volikogu koosseisu kinnitamisega“ ning järelevalve toimumise ajaks ei olnud uut volikogu esindajat hoolekogusse määratud, millest tulenevalt jäi hoolekogu koosseis õppeaastaks kinnitamata. Uus volikogu esindaja valiti hoolekogusse 19.03.2026. Pidaja tõi mh välja, et protokollide vormistamise parandamiseks koostatakse juhend alates 2026/2027. õppeaastast. Esitatud selgitusi võetakse teadmiseks, kuid need ei muuda järeldust. Kehtivas korras on hoolekogu koosseis ja liikmete arv üheselt määratletud. Kui soovitakse kaasata täiendavaid liikmeid, tuleb muuta vastavat korda, järgides sealjuures õigusaktidest tulenevaid piiranguid. Järelevalves tuvastatud puudus ei seisnenud lastevanemate esindajate arvus, vaid selles, et õppenõukogu esindajaid oli rohkem, kui kehtiv kord ette näeb ning hoolekogu koosseis ei olnud 2025/2026. õppeaastaks nõuetekohaselt kinnitatud.

5.3. Hoolekogu koosolekud peavad toimuma õppeaasta kestel vähemalt üks kord nelja kuu jooksul.[244] Järelevalves esitati dokumentaalsed tõendusmaterjalid nelja hoolekogu koosoleku[245] toimumise kohta, mistõttu saab jaatada hoolekogu koosolekute regulaarsust. Hoolekogu koosolekud protokollitakse ning protokolli kantakse koolsoleku toimumise aeg ja koht, algus-ja lõpuaeg, juhataja ja protokollija nimi, koosolekust osavõtnud ning koosolekult puudunud liikmete nimed, koosolekult kutsustus isikute nimed ja nende ametinimetused, kinnitatud päevakord, koosolekul sõnavõtnud isikute nimed, esitatud ettepanekud, vastuvõetud otsused ning dokument allkirjastatakse juhataja (esimees) ja protokollija poolt.[246] Protokollid on vormiliselt korrektselt, kuid üks protokoll[247] oli allkirjastamata. Järelevalves esitatud protokollidest ei ole võimalik tuvastada, kas hoolekogu on täitnud oma seadusest tulenevaid ülesandeid, mh andnud arvamuse kooli vastuvõtu tingimustele ja korrale[248], direktori kehtestatud palgakorralduse põhimõtetele[249], kooli põhimäärusele ja selle muudatustele[250], direktori vaba ametikoha täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korrale[251], teinud ettepanekuid pikapäevarühma töö planeerimiseks ja korraldamiseks[252] või kehtestanud kooli õppealajuhataja, õpetajate, tugispetsialistide ning teiste õppe- ja kasvatusalal töötavate isikute ametikohtade täitmiseks

[243] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 14 lg-d 1 ja 2.
[244] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 17 lg 12.
[245] Hoolekogu 28.01.2025 koosoleku protokoll, hoolekogu 18.03.2025 koosoleku protokoll, hoolekogu 12.09.2025 koosoleku protokoll, hoolekogu 12.01.2026 koosoleku protokoll.
[246] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 “Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“, § 17 lg 12.
[247] Tapa Valla Kooli hoolekogu 28.01.2025 koosoleku protokoll.
[248] PGS, § 27 lg 5 ls 2, § 73 lg 1^1 p 5.
[249] PGS, § 71 lg 2 p 4, § 73 lg 1^1 p 13.
[250] PGS, § 66 lg 2, § 73 lg 1^1 p 2.
[251] PGS, § 71 lg 6, § 73 lg 1^1 p 9.
[252] PGS, § 37 lg 2, § 73 lg 1^1 p 15.

korraldatava konkursi läbiviimise korra[253]. Hoolekogu koostab igaks õppeaastaks tööplaani, milles sätestatakse koosolekute toimumise orienteeruv aeg, tegevuste eesmärk ja sisu ning tegevuste vastutaja.[254] Tööplaan avalikustatakse kooli veebilehel ning sellest teavitatakse vanemaid kahe nädala jooksul pärast plaani kinnitamist.[255] Hoolekogu esimees esitab õppeaasta jooksul tehtud töö aruande üks kord aastas hiljemalt haridusasutuse lastevanemate üldkoosolekule ja vallavalitsusele. Aruanne peab kajastama õppeaasta jooksul tehtud tööd ja plaane uueks õppeaastaks.[256] Ärakuulamisel selgitas pidaja, et põhimääruse eelnõu edastati hoolekogule arvamuse avaldamiseks e-kirja teel ning arvamust avaldas kuus hoolekogu liiget. Pidaja esitas selle kohta väljavõtte e-kirjavahetusest.

5.4. Õppenõukogu tegevus planeeritakse üheks õppeaastaks kooli üldtööplaanis[257] ning koosolekute toimumise ajad tuleb avalikustada kooli veebilehel[258]. Koosolekud peavad toimuma vähemalt neli korda aastas ning on liikmetele kohustuslikud.[259] Koosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt kaks kolmandikku liikmetest ning esimees või aseesimees.[260] Koosoleku toimumise aeg, koht ja päevakava teatatakse liikmetele vähemalt nädal ette.[261] Õppenõukogu otsused võetakse vastu lihthäälte enamusega ning hääletamine võib olla avalik või salajane.[262] Otsuste täitmist korraldab ja kontrollib direktor.[263]

Määruses sätestatud töökorda, sh koosolekute korraldamise põhimõtteid, kooli sisedokumentides eraldiseisvalt kehtestatud ei ole. Õppenõukogu tegevus on kajastatud kooli üldtööplaanides[264]. Ärakuulamisel esitas pidaja täiendavad andmed õppenõukogu koosolekute toimumise kohta, mille kohaselt on koosolekud toimunud kuupäevadel 14.10.2024, 08.01.2025, 12.03.2025, 03.06.2025, 28.08.2025, 29.08.2025, 15.01.2026 ja 19.01.2026. Esitatud andmete põhjal on et õppenõukogu koosolekud toimunud sagedamini, kui järelevalves esitatud dokumentide põhjal esialgu tuvastati. Veebilehel õppenõukogu koosolekute toimimise ajad ei ole veebilehel kättesaadavad.

5.5. Koosoleku kohta tuleb koostada protokoll, mis sisaldab andmeid koosoleku toimumise aja ja koha, juhataja ja protokollija, osalejate, päevakorra, sõnavõttude ning vastuvõetud otsuste kohta. Protokolli peavad allkirjastama koosoleku juhataja ja protokollija.[265]

Õppenõukogu koosolekute protokollid ei ole korrektselt vormistatud. Sõnavõtud on enamasti väga üldsõnalised või puuduvad täielikult, ning enamikus protokollides ei ole esitatud vastuvõetud otsuste faktilisi ja õiguslikke aluseid, tähtaegu ja vastutajaid. Ühel protokollil puudusid allkirjaõiguslike isikute allkirjad. Liikmete arvu märkimisel tuleb olla tähelepanelik, eriti arvestades õppenõukogu liikmete suurt hulka. Arvestades, et õppenõukogu otsused on täitmiseks kohustuslikud kõigile õppe- ja kasvatustegevuses osalevatele isikutele ning neid otseselt puudutavates küsimustes ka teistele kooli töötajatele

[253] PGS, § 73 lg 1[1] p 8, § 74 lg 6 ls 2, Tartu Erakooli põhikiri, p 3.3.4.4.
[254] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 "Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord", § 16 lg 2.
[255] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 "Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord", § 16 lg 3.
[256] Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määrus nr 4 "Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord", § 20.
[257] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 1 lg 2.
[258] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 5 lg 4 ls 4.
[259] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 5 lg 5.
[260] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 5 lg 1 ls 1.
[261] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 5 lg 4 ls 1.
[262] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 6 lg 1.
[263] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 6 lg 4.
[264] Kooli üldtööplaan (2024/2025. õppeaasta); Kooli üldtööplaan (2025/2026. õppeaasta).
[265] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord", § 5 lg 8.

ja õpilastele[266], kellel on mittenõustumisel õigus otsus vaidlustada,[267] on protokollide korrektne ja sisukas vormistamine oluline.

5.6. Õppenõukogu ülesanded ja pädevus on sätestatud kehtivates õigusaktides[268]. Õppenõukogu koosolekute protokollide[269] põhjal kõiki neid täidetud ei ole. Näiteks ei ilmne protokollidest, et õppenõukogu oleks arutanud läbi sise- ja välishindamise tulemusi ning teinud ettepanekuid vajalike meetmete rakendamiseks[270]. Vestlusel õppenõukogu esindajatega selgitati, et õppenõukogus arutatakse peamiselt õpilaste õppimise ja toimetulekuga seotud küsimusi ning vajadusel tehakse otsuseid õpilaste ja klasside kaupa. Arutelud puudutavad näiteks olukordi, kus klassi lisandub uus õpilane ning tuleb otsustada, millised tingimused või tugimeetmed on tema toetamiseks vajalikud. Samuti käsitletakse abiõpetajate vajadust ning erivajadustega õpilaste toetamist. Õppenõukogu koosolekud toimuvad üldjuhul igas trimestris ning nendel osalevad kolme õppekoha töötajad, vajadusel ka veebi teel.

Kooli õppenõukogu ülesandeks on oma pädevuse piires teha õppe- ja kasvatusalaseid otsuseid ning analüüsida ja hinnata õppe- ja kasvatustegevust[271]. Kehtivad õigusaktid[272] sätestavad õppenõukogu koosseisu: direktor, õpetajad, tugispetsialistid ning muud direktori nimetatud isikud. Õppenõukogu ülesanded, töökord ja otsuste vastuvõtmise kord on reguleeritud haridus- ja teadusministri määrusega[273].

Õppenõukogu tööd juhib esimees[274], tema äraolekul aseesimees.[275] Õppeaasta esimesel koosolekul peab õppenõukogu valima oma liikmete hulgast õppenõukogu sekretäri.[276] Järelevalves esitati õppenõukogu toimimisest ülevaate andmiseks koosolekute protokollid[277]. Ärakuulamisel esitati veel viie kooleoleku protokollid. Nendest nähtub, et koosoleku juhataja on kooli direktor, kuid esimehe ja aseesimehe valimist protokollidest ei nähtu.

5.7. **Ettepanekud direktorile**

5.7.1. Mõelda läbi hoolekogu koosseis, liikmete proportsionaalsus, arvestades kooli vajadusi ja eripära.
5.7.2. Viia kooli sisedokumentatsioon omavahel kooskõlla, arvestades käesoleva õiendi punktis 5.1 sätestatut.

5.8. **Ettekirjutused pidajale**

---

[266] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 6 lg 2
[267] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 8.
[268] PGS, § 72 lg 1, haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, §-d 2–4.
[269] Kooli õppenõukogu koosolekute protokollid kuupäevadega 12.03.2025, 28.08.2025 ja 15.01.2026.
[270] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 5.
[271] PGS, § 72 lg 1.
[272] PGS, § 72 lg 2, haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 1 lg 3.
[273] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“.
[274] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 1 lg 4, § 5 lg 3.
[275] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 3 ls 1.
[276] Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 5 lg 1 ls 2.
[277] Kooli õppenõukogu 28.03.2025 koosoleku protokoll nr TVK 1-6/25/2, 28.08.2025 koosoleku protokoll TVK 1-6/25/4, 15.01.2026 koosoleku protokoll TVK 1-6/26/1.

5.8.1. Korraldada kooli õppetegevus kooskõlas kooli põhimäärusega vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 66 lõike 1 punktile 5, arvestades käesoleva õiendi punktis 5.1 sätestatut. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.8.2. Tagada kooli hoolekogu toimimine kooskõlas Tapa Vallavalitsuse 13.03.2019. a määruses nr 4 „Hoolekogu moodustamise ja tegutsemise töökord“ sätestatuga ja kooskõlas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõigetega 1^1, 5 ja 7, arvestades käesoleva õiendi punktis 5.2 sätestatut. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.8.3. Avalikustada kooli veebilehel õppenõukogu koosolekute toimumise ajad vastavalt haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määruse nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ § 5 lõike 4 lausele 4, arvestades käesoleva õiendi punktis 5.4 sätestatut. Täitmise tähtaeg: 01.09.2026.

5.8.4. Tagada kooli õppenõukogu toimimine vastavuses haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrusele nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, arvestades käesoleva õiendi punktis 5.6 sätestatut. Täitmise tähtaeg: alates õiendi teatavakstegemisest, tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.09.2026.